

**JAARVERSLAG EN
JAARREKENING
2013**

Open Universiteit
www.ou.nl

Voorwoord

In 2013 heeft de Open Universiteit hard gewerkt aan realisatie van veranderingen die samenhangen met haar nieuwe koers. Die koers is beschreven in het Instellingsplan 2012 – 2016 Leren in tijden van verandering, dat in september 2012 verschijnt, en nader uitgewerkt in de in april 2013 met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gemaakte prestatieafspraken. Het verslagjaar staat in het teken van de instellingsbrede reorganisatie en bezuiniging op ondersteuning en de aanvullende reorganisatie als gevolg van de bezuinigingen op het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK). Deze reorganisaties hebben geleid tot beperking van het aantal organisatie-eenheden. Zes faculteiten (Cultuurwetenschappen, Rechtswetenschappen, Psychologie, Managementwetenschappen, Natuurwetenschappen en Informatica), worden teruggebracht tot drie faculteiten (Cultuur- en rechtswetenschappen, Psychologie en onderwijswetenschappen en Management, science en technologie). Vier diensten (Bureau van de universiteit, Onderwijs service centrum, Facilitair bedrijf en ICT servicecentrum) worden teruggebracht tot twee diensten (Bestuursdienst en Gemeenschappelijke serviceorganisatie). Het profielonderzoek van de twee expertisecentra, het Centre for Learning Sciences and Technologies en het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek, wordt gebundeld in het Welten-instituut. De reorganisatie leidt ook tot meer samenhang en slagvaardigheid in het bestuur van de universiteit. Daarnaast vormen de voorbereiding van het vernieuwde onderwijsmodel, dat vanaf 1 september 2014 in de masteropleidingen wordt ingevoerd, en de besluitvorming over een nieuwe digitale leer- en werkomgeving, belangrijke resultaten.

De in 2013 geboekte resultaten vormen een stevig fundament waarop in 2014 en de jaren daarna verder gebouwd kan worden. Speerpunten voor 2014 zijn invoering van het vernieuwde onderwijsmodel in de masterfase (master begeleid), voorbereiding van de invoering van een nieuwe digitale leer- en werkomgeving die activerend online-onderwijs effectief ondersteunt en vormgeving van nieuwe onderzoeksprogramma's. Bovendien zal de Open Universiteit in de tweede helft van 2014 de instellingstoets kwaliteitszorg doorlopen.

De afgelopen jaren zijn er op het gebied van alle speerpunten uit het Instellingsplan en de prestatieafspraken betekenisvolle stappen gezet. Hierover wordt in dit jaarverslag gerapporteerd ten behoeve van de 'midterm review' van de prestatieafspraken door de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek.

Het College van bestuur realiseert zich dat de veranderingen die de Open Universiteit doormaakt ingrijpend zijn en bedankt alle medewerkers voor hun bijdrage aan de veranderingen, en studenten en alumni voor hun verbondenheid met de Open Universiteit.

Heerlen, juni 2014

College van bestuur
Drs. Sander van den Eijnden, voorzitter
Prof. mr. Anja Oskamp, rector magnificus

Jaarverslag 2013

Open Universiteit

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2013

1 2013 op hoofdlijnen	7
<i>Prestatieafspraken</i>	7
<i>Vernieuwd onderwijsmodel</i>	7
<i>Reorganisatie</i>	7
<i>Subsidiestop Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek</i>	7
<i>Elektronische leeromgeving</i>	8
<i>Afbouw hogere beroepsopleiding Informatica</i>	8
<i>College van bestuur</i>	8
2 Prestatieafspraken	11
<i>De prestatieafspraken</i>	11
<i>De Open Universiteit in transitie</i>	14
<i>Vooruitblik en risicoanalyse</i>	15
3 Onderwijs en valorisatie	19
<i>Aanbod</i>	19
<i>Kwaliteitszorg</i>	21
<i>Resultaten</i>	22
<i>Diploma's</i>	22
<i>Studenten</i>	23
4 Onderzoek en valorisatie	25
<i>Open University Graduate School</i>	25
<i>Expertisecentra</i>	25
<i>Faculteiten</i>	25
<i>Open educational resources</i>	26
<i>Onderzoekskenngetallen</i>	27
5 Zakelijke dienstverlening	29
<i>Zorgacademie Parkstad Limburg</i>	29
<i>Hart voor Limburg</i>	29
<i>Educatieve Agenda Limburg</i>	29
<i>Kenniscampus The Area</i>	29
6 Professionalisering van leraren	31
<i>Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK)</i>	31
<i>Lerarenuniversiteit</i>	31

7 Personeel	33
<i>Organisatie</i>	33
<i>Reorganisatie</i>	33
<i>Medezeggenschap</i>	33
<i>Leergang academisch leiderschap</i>	34
8 Infrastructurele voorzieningen	37
<i>Huisvesting</i>	37
<i>Informatie- en communicatietechnologie</i>	37
9 Financiën	39
<i>Financiële gegevens</i>	39
<i>Financiële analyse</i>	39
10 Helderheid en governance	47
<i>Notitie Helderheid</i>	47
<i>Regeling beleggen en belenen</i>	47
<i>Governance</i>	47
<i>Beleid voor beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag</i>	47
<i>Informatie over afhandeling klachten van studenten</i>	48
11 Verslag van de Raad van toezicht	51
Bijlage 1 Organogram	53
Jaarrekening 2013	55

h o o f d s t u k e e n

2013 op hoofdlijnen

2013 staat in het teken van afsluiting van de prestatieafspraken met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, voorbereiding van de invoering van het vernieuwde onderwijsmodel, de instellingsbrede reorganisatie en een aanvullende reorganisatie als gevolg van de bezuinigingen op het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK).

Prestatieafspraken

In januari 2013 legt de Open Universiteit haar voorstel voor prestatieafspraken voor aan de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek. In de prestatieafspraken wordt vooral ingezet op behoud van het positieve oordeel van studenten, verbetering van het studieresultaat, terugdringen van uitval onder studenten en verhogen van het aandeel docenten dat beschikt over een Basiskwalificatie Onderwijs. De invoering van een vernieuwd onderwijsmodel, in eerste instantie in de masteropleidingen, vormt daarbij een belangrijke maatregel. Dat vernieuwde onderwijsmodel wordt gekenmerkt door meer structuur, persoonlijke begeleiding en beter studeerbare programma's. Dat moet leiden tot hogere rendementen en meer studenten die hun opleiding afsluiten met een diploma.

Daarnaast bevatten de prestatieafspraken voorstellen voor uitbreiding van de onderzoeksformatie en het aantal gepromoveerde universitaire docenten en universitaire hoofddocenten, toename van het aantal publicaties en promoties, verhoging van de inkomsten uit de tweede- en derdegeldstroom, ontwikkeling van visiteerbare onderzoeksprogramma's en reductie van de generieke overhead.

Eind april 2013 neemt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een positief besluit over het voorstel voor de prestatieafspraken.

Vernieuwd onderwijsmodel

Een belangrijk aandachtspunt in 2013 vormt de voorbereiding van de invoering van een vernieuwd onderwijsmodel. In juni 2014 besluit het College van bestuur een rapportage van een projectteam onder leiding van universiteitshoogleraar Rob Koper als basis en kader voor de verdere uitwerking van het vernieuwde onderwijsmodel te nemen. Op basis van onderzoek en eigen ervaringen binnen de Open Universiteit met meer begeleiding en structuur is een model ontwikkeld dat gekenmerkt wordt door meer structuur, persoonlijke begeleiding en beter studeerbare programma's. In het najaar van 2013 wordt een programma-organisatie ingericht om de implementatie per 1 september 2014 voor te bereiden van het vernieuwde onderwijsmodel in de masteropleidingen en een aantal

specifieke maatregelen in de bachelor-opleidingen, zoals de aanpak van struikelvakken en beperking van de inschrijfrechten.

Reorganisatie

Begin mei 2013 wordt een reorganisatieplan voor een instellingsbrede reorganisatie gepresenteerd, met als inzet vereenvoudiging van de organisatiestructuur en reductie van het aantal organisatie-eenheden, een sterkere en slagvaardigere sturing, scheiding van beleid en uitvoering, en reductie van de kosten voor ondersteunende processen. De vereenvoudiging van de organisatie-inrichting krijgt invulling door het aantal faculteiten te verminderen van zes naar drie, en het aantal ondersteunende diensten van vier naar twee. De scheiding tussen beleid en uitvoering krijgt vorm door de invoering van een bestuursdienst, die verantwoordelijk is voor kaderstelling en planning en control, en een gemeenschappelijke serviceorganisatie, waar de uitvoerende taken zijn geconcentreerd.

De reorganisatie wordt in de tweede helft van 2013 afgerond. Als gevolg van de reorganisatie komen 50 arbeidsplaatsen binnen het ondersteunend personeel te vervallen van de totale formatie (650,52 fulltime-equivalenten) op peildatum 31 december 2011. De nieuwe organisatie gaat op 1 januari 2014 van start.

Subsidiestop Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek

In mei 2013 maakt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het voornemen kenbaar om de rijkssubsidie voor het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK) in 2014 af te bouwen en in 2015 te beëindigen. Het gaat om een bedrag van 3,9 miljoen euro per jaar. Voor de Open Universiteit komt deze aankondiging volkomen onverwacht.

Gevolg is dat in 2013 een nieuwe, onvoorziene reorganisatie doorgevoerd moet worden. De Open Universiteit kiest ervoor het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek samen te voegen met het Centre for Learning Sciences and Technologies en daarmee al het profielbepalende onderzoek onder te brengen in een nieuw onderzoeksinstituut: het Welten-instituut. Deze reorganisatie leidt tot verlies van 34,59 fulltime-equivalenten aan arbeidsplaatsen, vooral onder het wetenschappelijk personeel, van de totaal beoogde formatie na de eerste reorganisatie van 564,74 fulltime-equivalenten. Met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn afspraken gemaakt over de transitiekosten.

Elektronische leeromgeving

Binnen de Open Universiteit worden verschillende elektronische leeromgevingen gebruikt om het onderwijs te faciliteren, wat een effectieve en efficiënte ondersteuning van het onderwijs belemmert. Op basis van onder meer advisering door de Wetenschappelijk Technische Raad van SURF neemt het College van bestuur in oktober het voorgenomen besluit om de bestaande verschillende elektronische leeromgevingen te vervangen door een nieuwe digitale leer- en werkomgeving en de andere leeromgevingen af te bouwen. Daarbij is een voorkeur uitgesproken voor Liferay als platform, zoals ook geadviseerd door de Wetenschappelijk Technische Raad van SURF. Op basis van nader onderzoek of realisatie van deze leeromgeving onder de gestelde voorwaarden mogelijk en uitvoerbaar is, zal in het voorjaar van 2014 definitief besloten worden over de wijze van invoering van één digitale leer- en werkomgeving.

In het najaar van 2013 wordt prof. mr. Anja Oskamp verkozen tot President van de European Association of Distance Teaching Universities. Juni 2013 wordt prof. mr. Anja Oskamp ook benoemd als lid van de Hochschulrat van de Fernuniversität in Hagen (Duitsland). In mei 2013 krijgt zij in Israël een 'Honorary Fellowship' van de Open Universiteit van Israël.

Afbouw hogere beroepsopleiding Informatica

In lijn met het gekozen profiel van een universiteit binnen het publieke bestel heeft het College van bestuur besloten dat de Open Universiteit geen nieuwe activiteiten in het hbo-domein zal ontplooien. Voor de hogere beroepsopleiding Informatica is onderzocht of er mogelijkheden zijn deze opleiding over te dragen aan samenwerkingspartners, of dat er mogelijkheden zijn afspraken te maken over het verzorgen van deze opleiding, die passen bij de veranderde oriëntatie van de Open Universiteit ten aanzien van het hbo-domein. Dat onderzoek leidt niet tot het gewenste resultaat. Daarom besluit het College van bestuur de opleiding af te bouwen.

College van bestuur

Medio 2013 besluit de Raad van toezicht de omvang van het College van bestuur terug te brengen van drie naar twee personen. Dit besluit wordt na overleg met het College van bestuur genomen. De Raad van toezicht vindt dat de kostenreductie die instellingsbreed wordt doorgevoerd, ook zichtbaar moet zijn in de omvang van het College van bestuur. Drs. ing. Cees Brouwer zal van 1 januari 2014 tot uiterlijk 1 januari 2015 nog een aantal taken voor de Open Universiteit vervullen, waaronder bestuurlijke vertegenwoordiging van de universiteit in een aantal samenwerkingsverbanden.

h o o f d s t u k t w e e

Prestatieafspraken

In dit hoofdstuk wordt de stand van zaken met betrekking tot invoering van de prestatieafspraken weergegeven. In de eerste paragraaf wordt concreet ingegaan op de maatregelen en resultaten met betrekking tot de prestatieafspraken. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de veranderde omstandigheden die naar verwachting invloed zullen hebben op te bereiken resultaten ultimo 2015. Vervolgens wordt in de tweede paragraaf ingegaan op het transitieproces waarin de Open Universiteit zich bevindt, de manier waarop de Open Universiteit sturing geeft aan dit proces en de bereikte resultaten. Tot slot bevat de derde paragraaf een doorkijk naar 2014 en een risicoanalyse.

afspraken van de Open Universiteit voor de jaren 2012 – 2016. De prestatieafspraken van de Open Universiteit zijn ruim zes maanden later vastgesteld dan de prestatieafspraken met de andere universiteiten, omdat het bijzondere karakter van de Open Universiteit ertoe leidt dat beoordeling op basis van het kader van de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek niet goed mogelijk is. Gevolg is dat de Open Universiteit minder tijd heeft om de prestatieafspraken te realiseren en minder middelen krijgt uit het prestatiebudget en het selectieve budget. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken met betrekking tot realisatie van de prestatieafspraken.

De prestatieafspraken

Op 29 april 2013 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ingestemd met de prestatie-

Onderwijskwaliteit en studiesucces

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de stand van zaken op het gebied van de indicatoren voor onderwijskwaliteit en studiesucces.

Thema	Indicator	Prestatieafpraak	Nulmeting	Stand van zaken 31-12-2013
Kwaliteit en excellentie onderwijs	Studentoordeel over de opleiding in het algemeen (op basis van de Nationale Studentenenquête)	In 2015 beoordeelt minimaal 90% van de respondenten de opleiding met een score van 4 (tevreden) of 5 (zeer tevreden), waarvan minimaal 33% een score van 5 is. De Open Universiteit staat elk jaar met alle wetenschappelijke bachelor- en masteropleidingen in de top 3 van de Nationale Studentenenquête.	92%	87% Geldt voor alle bachelor- en masteropleidingen
Studiesucces: uitval	Uitval op het niveau van de onderwijseenheid	Ultimo 2015 is de cursusuitval teruggebracht tot 48%.	53%	52%
Studiesucces: bachelor-rendement	Aantal behaalde studiepunten per student per jaar	Ultimo 2015 is het gemiddeld aantal behaalde studiepunten per student per jaar ten opzichte van 2011 gestegen tot 7,0 EC.	5,9 EC	6,0 EC
Docent-kwaliteit	Aandeel docenten met BKO-plicht dat beschikt over een BKO-certificaat	Ultimo 2015 beschikt 80% van de docenten met een BKO-plicht over een BKO-certificaat.	33%	62%

Ten opzichte van de nulmeting is de score voor de meeste indicatoren licht verbeterd. Op het gebied van studiesucces zullen de invoering van het vernieuwde onderwijsmodel in de master en de daaraan gerelateerde maatregelen in de bachelor, waaronder de aanpak van struikelvakken, vanaf medio 2014 tot aanzienlijke verbetering van de scores leiden. Op het gebied van docentkwaliteit is in 2013 al een belangrijke stap in de richting van de ambities gezet. Hieronder wordt een nadere toelichting gegeven op de scores en de maatregelen.

Kwaliteit

Op het gebied van onderwijskwaliteit heeft de Open Universiteit de ambitie de hoge tevredenheidsscores van studenten over hun opleiding in de Nationale Studentenenquête te handhaven. In de Nationale Studentenenquête 2013 geven studenten van de Open Universiteit voor de vierde maal op rij hun studie het hoogste cijfer van alle universiteiten. De tevredenheidsscore over de opleiding in het algemeen bedraagt 4,26 op een schaal van 5, terwijl de gemiddelde score van alle universiteiten 3,95 bedraagt. Bovendien scoren vijf van de zeven bacheloropleidingen het hoogst in de betreffende studierichtingen. Daarnaast heeft de Open Universiteit de ambitie in 2015 de Instellingstoets Kwaliteitszorg succesvol te hebben doorlopen en verbeterpunten te hebben aangepakt. De Instellingstoets vindt plaats in de tweede helft van 2014. De voorbereidingen zijn in volle gang.

Studiesucces

Belangrijkste doelstelling voor de komende jaren is verbetering van studiesucces. Studenten van de Open Universiteit moeten ten minste dezelfde kans hebben hun opleiding met een diploma af te ronden als deeltijdstudenten van andere universiteiten. Daarom moet de cursusuitval omlaag en moet het aantal behaalde studiepunten per student per jaar omhoog. In de prestatieafspraken zijn ambities geformuleerd op het gebied van cursusuitval en het aantal behaalde studiepunten per student per jaar. Deze indicatoren sluiten aan bij het karakter van het onderwijs van de Open Universiteit en haar inschrijvingsregime. Belangrijkste maatregel is invoering van een vernieuwd onderwijsmodel, dat gekenmerkt wordt door meer structuur, persoonlijke begeleiding en beter studeerbare programma's. Het vernieuwde onderwijsmodel gaat uit van activerend online-onderwijs met de opleiding als basis, in plaats van de cursus als basis. Voor de masterstudenten wordt het vernieuwde model in 2014 ingevoerd. Elementen van dit vernieuwde onderwijsmodel, waaronder de aanpak van struikelvakken en beperking van de inschrijfrechten, worden ook ingevoerd in de bachelorfase. Deze maatregelen zullen leiden tot verdere verbetering van het studiesucces.

Docentkwaliteit

Er zijn afspraken gemaakt over de groei van het aantal docenten dat beschikt over de Basiskwalificatie Onderwijs. Het percentage docenten dat beschikt over die kwalificatie is gegroeid van 33 procent in 2011 naar 62 procent in 2013. In 2014 wordt een systeem van permanente educatie, gebaseerd op Permanente Educatie-punten, ingevoerd.

Indirecte kosten

Onderdeel van de prestatieafspraken is het terugbrengen van de indirecte kosten binnen de organisatie. De reorganisatie die de Open Universiteit in 2013 heeft doorgevoerd, levert daaraan een belangrijke bijdrage. Deze reorganisatie leidt tot een reductie van de formatie aan ondersteunend personeel met 50 fulltime-equivalenten van de totale formatie (620,52 fulltime-equivalenten) op peildatum 31 december 2011. Daarmee wordt de ambitie uit de prestatieafspraken met betrekking tot vermindering van overhead gerealiseerd.

Door reductie van de subsidie voor het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek met 2 miljoen euro in 2014 en 1,9 miljoen euro in 2015 (tot nul) is een tweede reorganisatie noodzakelijk, waarbij relatief veel wetenschappelijk personeel is ontslagen. Dat leidt tot een hoger aandeel ondersteunend en beheerspersoneel dan is vastgelegd in de prestatieafspraken. De bezuiniging op het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek is echter niet te voorzien ten tijde van de prestatieafspraken.

Profilering in onderwijs

In het Instellingsplan 2012 – 2016 kiest de Open Universiteit nadrukkelijk voor het profiel van een universiteit. Om dit profiel te realiseren, ontwikkelt de Open Universiteit zich van aanbieder van losse cursussen die gecombineerd worden tot een opleiding tot aanbieder van academische bachelor- en masteropleidingen. De Open Universiteit profileert zich als dé universiteit voor deeltijdonderwijs in Nederland, met open wetenschappelijk onderwijs dat aansluit bij de wensen en behoeften van studenten die hun opleiding combineren met werk of andere activiteiten. Het open onderwijs van de Open Universiteit is gebaseerd op het concept activerend online-onderwijs. Met dit profiel onderscheidt de Open Universiteit zich zowel van andere universiteiten als van private aanbieders van hoger onderwijs. Met het vernieuwde onderwijsmodel, dat per 1 september 2014 in de masteropleidingen wordt ingevoerd, wordt dit profiel verder aangescherpt, doordat flexibiliteit wordt gecombineerd met meer structuur, persoonlijke begeleiding en beter studeerbare programma's, waardoor het studiesucces zal verbeteren en meer studenten hun opleiding zullen afsluiten met een diploma.

Profilering in onderzoek

Binnen het onderzoek van de Open Universiteit wordt een onderscheid gemaakt tussen profielonderzoek naar onderwijs, leren en technologie en disciplinair onderzoek. Het profielonderzoek wordt uitgevoerd door het Centre for Learning Sciences and Technologies en het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek, die in 2013 zijn gefuseerd tot het Welten-instituut. Het disciplinaire onderzoek wordt uitgevoerd door de faculteiten.

De keuze voor het profiel van een universiteit vereist versterking van het onderzoek, dat pas sinds 2010 als wettelijke taak voor de Open Universiteit in de Wet op het hoger onderwijs en onderzoek is opgenomen. In de prestatieafspraken zijn daartoe ambities opgenomen over de scores bij onderzoeksvisitaties, uitbreiding van het aantal gepromoveerde universitaire docenten en universitaire hoofddocenten, groei van de onderzoeksformatie, en toename van het aantal publicaties, het aantal promoties en de inkomsten uit de tweede- en derdegeldstroom. Hieronder wordt ingegaan op tot nu toe bereikte resultaten.

Visitaties

Het onderzoek van het Centre for Learning Sciences and Technologies is in 2013 gevisiteerd door de Quality Assurance Netherlands Universities (QANU). Het cluster Learning Sciences wordt beoordeeld als excellent en behorend tot de wereldtop wat betreft kwaliteit en productiviteit. Het cluster Technology Enhanced Learning krijgt de beoordeling zeer goed tot excellent. De visitatiecommissie stelt vast dat dit centrum ondanks steeds veranderende omstandigheden het hoge niveau van de onderzoeksoutput weet te handhaven. Bovendien constateert de commissie dat het Centre for Learning Sciences and Technologies in Nederland en daarbuiten goed zichtbaar is, en dat de wetenschappelijke staf een leidende rol heeft in Nederlandse onderzoeksscholen en Europese netwerken. Bovendien wordt zeer positief geoordeeld over de resultaten die behaald zijn in onderzoek, innovatie en valorisatie en over het intellectueel en organisatorisch leiderschap van de beide clusters en het centrum als geheel. Slotconclusie is dat de commissie zeer onder de indruk is van de wetenschappelijke kwaliteit van de output van het Centre for Learning Sciences and Technologies.

De samenvoeging van het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek en het Centre for Learning Sciences and Technologies in het Welten-instituut leidt tot een bundeling van het profielonderzoek. Deze reorganisatie wordt begin 2014 afgerond. De uitgangspunten

focus, massa en kwaliteit zijn nadrukkelijk meegenomen in deze reorganisatie. Het Welten-instituut kent drie onderzoekslijnen, namelijk Leren en de lerende in zijn/haar leeromgeving, Door technologie verrijkte leeromgevingen voor doceren en leren en Doceren en docentprofessionalisering.

De nieuw gevormde faculteiten zijn bezig met de opzet van nieuwe onderzoeksprogramma's die voldoen aan de eisen van het Standard Evaluation Protocol. De nieuwe onderzoeksprogramma's moeten begin 2015 zijn vastgesteld.

Onderzoeksgelateerd HRM-beleid

Het percentage gepromoveerde docenten is toegenomen van 69 procent in 2011 tot 77,5 procent in 2013 en zal in de komende jaren verder toenemen. Deze toename is te danken aan verschillende maatregelen. Aan nieuwe medewerkers wordt de eis gesteld dat zij gepromoveerd zijn. Bij de vorming van het Welten-instituut is voor al het wetenschappelijk personeel de promotie-eis als functie-eis gesteld. Ook voor universitaire docenten en universitaire hoofddocenten bij andere organisatieonderdelen geldt de promotie-eis. Tot slot worden met individuele medewerkers in resultaat- en ontwikkelingsgesprekken afspraken gemaakt over promotietrajecten. Hierbij kunnen zij een beroep doen op de kaderregeling promotiefaciliteiten.

Publicaties en promoties

Het aantal wetenschappelijke publicaties is gestegen van 362 in 2011 naar 427 in 2013. Het aantal promoties is gestegen van 12 in 2011 naar 20 in 2013. De toename van het aantal publicaties en promoties is in lijn met de ambities uit de prestatieafspraken.

Valorisatie

Naast onderwijs en onderzoek behoort valorisatie tot de kerntaken van de Open Universiteit. In 2013 heeft de Open Universiteit een set valorisatie-indicatoren vastgesteld, waarmee zij zal proefdraaien. Dat wil zeggen dat onderzocht wordt of deze indicatoren daadwerkelijk aansluiten bij het profiel en de ambities van de Open Universiteit en bij het onderwijs en onderzoek van haar faculteiten en expertisecentra.

Een belangrijke vorm van valorisatie vormt de samenwerking van de Open Universiteit met andere universiteiten. In het kader van de prestatieafspraken heeft de Open Universiteit intentieverklaringen inzake gezamenlijke onderwijsontwikkeling ondertekend met zeven andere Nederlandse universiteiten. In het verslagjaar is onderzocht hoe de samenwerking het beste gestalte kan worden gegeven. In 2014 vindt verdere invulling plaats.

De Open Universiteit in transitie

De Open Universiteit bevindt zich in een ingrijpend veranderproces.

In maart 2012 bereikt de Open Universiteit een akkoord met de toenmalige staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het perspectief voor de Open Universiteit op middellange termijn. Daarmee komt een eind aan een gespannen bestuurlijke verhouding met de overheid. Vervolgens is in drie maanden het Instellingsplan 2012 – 2016. Leren in tijden van verandering opgesteld, nadat het eerder bijna twee jaar lang niet lukt tot een gedragen instellingsplan te komen.

In het Instellingsplan 2012 – 2016 is een nieuwe koers vastgesteld, waarin de keuze voor het profiel van een universiteit binnen het publieke bestel centraal staat. Daarmee komt de focus te liggen op de bachelor- en masteropleidingen, en niet meer op losse cursussen. Uit deze keuze volgen opgaven op het gebied van het verbeteren van het studiesucces, onder meer door invoering van een vernieuwd onderwijsmodel en versterking van het onderzoek van de Open Universiteit. In het Instellingsplan is bovendien een instellingsbrede reorganisatie aangekondigd, om de slagvaardigheid en samenhang in de sturing te verbeteren en de overhead te reduceren. De koers uit het Instellingsplan is uitgewerkt in de met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap overeengekomen prestatieafspraken.

Inmiddels zijn op alle in het Instellingsplan genoemde gebieden belangrijke stappen gezet.

- De instellingsbrede reorganisatie is afgerond. Bovendien is een tweede reorganisatie uitgevoerd, die nodig was vanwege de bezuinigingen op het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek.
- Per 1 september 2014 wordt in de masteropleidingen een vernieuwd onderwijsmodel ingevoerd. De besluitvorming en het medezeggenschapsproces zijn afgerond en de voorbereiding van de implementatie bevindt zich in een vergevorderd stadium. Daarnaast zijn maatregelen genomen om het studie-succes in de bacheloropleidingen te verbeteren.
- Er is besloten tot invoering van één nieuwe Open Universiteit-brede digitale leer- en werkomgeving, waarmee een jarenlang bestaand verschil van mening tussen voorstanders van de verschillende elektronische leer- en werkomgevingen in de Open Universiteit is beslecht.
- Per 1 september 2014 wordt de Commissie voor de examens gedecentraliseerd. Ook hiervoor zijn de voorbereidingen in een vergevorderd stadium.

- Alle faculteiten werken aan de opzet van visiteerbare onderzoeksprogramma's.
- Er is een nieuw sturingsmodel ingevoerd met nieuwe gremia om de horizontale afstemming tussen de organisatieonderdelen te bevorderen. De eerste resultaten zijn positief.
- Ter voorbereiding op de Instellingstoets Kwaliteitszorg, die in de tweede helft van 2014 plaatsvindt, worden beleidskaders geëxpliciteerd en procedures aangescherpt.

Geconcludeerd kan worden dat implementatie van het Instellingsplan op koers ligt, en dat de sturing op het transitieproces dat sindsdien plaatsvindt succesvol verloopt en leidt tot de beoogde resultaten. De opgaven zijn fors. Daarom is gekozen voor een zorgvuldige fasering, waarmee wordt aangesloten bij de financiële mogelijkheden en het verandervermogen van de organisatie. In 2013 ligt de focus op de beide reorganisaties. In 2014 staan de invoering van het vernieuwde onderwijsmodel, het inregelen van de nieuwe organisatie en het nieuwe sturingsmodel, en het vastleggen van beleidskaders op verschillende terreinen centraal. Tevens zijn de nieuwe faculteiten bezig met de ontwikkeling van onderzoeksprogramma's. In 2015 wordt de nieuwe digitale leer- en werkomgeving ingevoerd. Hieronder wordt een aantal van de genoemde maatregelen nader toegelicht.

Organisatie en sturing

De instellingsbrede reorganisatie heeft geleid tot reductie van het aantal organisatieonderdelen, reductie van de overhead en aanpassing van het sturingsmodel, wat heeft geleid tot meer samenhang en slagkracht. De instellingsbrede reorganisatie is aangestuurd door het kwartiermakersoverleg, waarvan de voorzitter van het College van bestuur en de beoogde decanen en directeurs van de diensten deel uit maakten. Dit kwartiermakersoverleg vormt de voorloper van het Universitair managementteam. Zowel de instellingsbrede reorganisatie als de aanvullende reorganisatie als gevolg van de bezuinigingen op het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek zijn conform het reorganisatieplan en de beoogde planning uitgevoerd.

De nieuwe organisatie gaat 1 januari 2014 van start. Belangrijke veranderingen zijn integrale verantwoordelijkheid van de decanen, de combinatie van verticale en horizontale sturing, en de scheiding tussen kaderstelling en planning en control enerzijds (door de Bestuursdienst) en uitvoering anderzijds (door de faculteiten en de Gemeenschappelijke serviceorganisatie).

Met name de vorming van het Universitair managementteam leidt tot meer samenhang in de aansturing van de Open Universiteit, door beperking van het aantal spelers, doordat beleidsvoornemens voorafgaand aan besluitvorming door het College van bestuur worden besproken in het Universitair managementteam, door meer afstemming tussen College van bestuur, decanen en directeuren van diensten en doordat decanen en directeuren medeverantwoordelijk zijn voor het instellingsbrede beleid en de instellingsstrategie. Dat leidt tot draagvlak en commitment voor het instellingsbeleid bij decanen en directeuren, wat een belangrijke succesfactor is in de implementatie. Duidelijke illustraties hiervan zijn dat er aansluitend bij de nieuwe organisatie en de ambities uit het Instellingsplan en de prestatieafspraken in zeer korte tijd een groot aantal beleidskaders is vastgesteld (onder meer op het gebied van HRM-beleid, de verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek, ICT en onderwijs, het nieuwe sturingsmodel en het bestuurs- en beheersreglement, het Handboek kwaliteitszorg en last but not least het vernieuwde onderwijsmodel voor de masters), dat deze beleidskaders beschikken over draagvlak binnen de organisatie en dat de faculteiten en diensten druk bezig zijn met de implementatie van deze beleidskaders. Hierbij heeft, naast de reorganisatie, ook de Instellingstoets kwaliteitszorg een belangrijke, katalyserende rol gespeeld.

Naast het Universitair managementteam zijn er ook andere organen gevormd, die een rol spelen in de horizontale sturing, waaronder de Adviesgroep informatie- en ict-beleid, het Bedrijfsvoeringsoverleg en de Universitaire Commissie Onderwijs, de afstemming tussen coördinatoren onderzoek van de faculteiten onder leiding van het hoofd Academische zaken van de Bestuursdienst en de afstemming tussen de rector magnificus en de decanen in het College voor promoties, dat fungeert als hoogste academisch forum van de Open Universiteit. Waar in het verleden veel van dergelijke organen vooral bestaan uit vertegenwoordigers op uitvoeringsniveau, bestaan ze nu uit de verantwoordelijken binnen de faculteiten.

Vernieuwd onderwijsmodel

Bij de ontwikkeling en implementatie van het vernieuwde onderwijsmodel zijn velen binnen de Open Universiteit betrokken, zowel binnen de faculteiten als bij de Bestuursdienst en de Gemeenschappelijke serviceorganisatie. Bovendien is voor de ontwikkeling van het model gebruikgemaakt van de expertise van het Welten-instituut op het gebied van onderwijsinnovatie. De invoering van het vernieuwde onderwijsmodel is vanwege de complexiteit en urgentie buiten de lijn geplaatst en vormgegeven als programma. Dat wordt aangestuurd door een stuurgroep, waarin de

decanen, de directeur Gemeenschappelijke serviceorganisatie en het hoofd Academische zaken van de Bestuursdienst participeren. Het programma bestaat uit een groot aantal projecten. Er is een programmamanager aangesteld die de voortgang en de samenhang en onderlinge relaties tussen de projecten bewaakt en stuurt op realisatie van het programma als geheel. Het implementatieproces ligt op koers, wat illustreert dat de Open Universiteit in staat is dergelijke complexe veranderingsprocessen succesvol door te voeren.

Deze voorbeelden maken duidelijk dat op alle gebieden die benoemd zijn in het Instellingsplan betekenisvolle stappen zijn gezet, die daadwerkelijk tot resultaten leiden. Al deze stappen maken evident dat de gekozen veranderaanpak werkt. Aandachtspunt voor de komende jaren is daarbij wel de bredere universitaire gemeenschap voldoende te informeren over, en te betrekken bij de veranderingen.

Vooruitblik en risicoanalyse

2014 wordt een belangrijk jaar voor de Open Universiteit.

De eerste en belangrijkste opgave is invoering van het vernieuwde onderwijsmodel in de masteropleidingen en invoering van elementen van dit model in de bacheloropleidingen. Dat moet leiden tot aanzienlijke verbetering van het studiesucces en is een voorwaarde voor het realiseren van de prestatieafspraken op dit gebied. Met de medezeggenschap is afgesproken dat dit vernieuwde onderwijsmodel vooralsnog naast het bestaande onderwijsmodel wordt aangeboden. Risico is, dat dit leidt tot dubbele belasting van docenten en extra druk op de ondersteunende processen en dat de beoogde verbetering van het studiesucces niet gerealiseerd wordt. Het is van belang dat er zo spoedig mogelijk een definitieve keuze voor het vernieuwde onderwijsmodel wordt gemaakt.

De organisatiestructuur is veranderd en de omvang van de organisatie is gekrompen. Er is een nieuw sturingsmodel ingevoerd, dat leidt tot meer samenhang en slagkracht. De eerste resultaten zijn, zoals aangegeven in de vorige paragraaf, positief. Tweede opgave voor 2014 is het inregelen van de nieuwe organisatie en sturing.

Derde opgave is het doorlopen van de Instellingstoets Kwaliteitszorg. Die vormt een katalysator voor het verder expliciteren van beleidskaders en het aanscherpen van procedures, in samenhang met de implementatie van het nieuwe organisatie- en sturingsmodel. Zoals aangegeven in de vorige paragraaf zijn er op dit gebied grote stappen gezet.

Risico is, dat de implementatie van de nieuwe rollen en besluitvormingsprocessen nog in volle gang is, waardoor het besluitvormingsproces nog een onvoldoende routinematig karakter heeft.

Een vierde opgave is het ontwikkelen en implementeren van nieuwe onderzoeksprogramma's. Dat betreft zowel de uitwerking en implementatie van het onderzoeksprogramma van het profielonderzoek van het Welten-instituut als de opzet van nieuwe facultaire onderzoeksprogramma's. Dit vormt een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van de ambities uit de prestatieafspraken op het gebied van onderzoek.

Vijfde opgave is de voorbereiding van de implementatie van de nieuwe digitale leer- en werkomgeving per 1 september 2015.

Zesde opgave is de concretisering van de samenwerking met andere universiteiten. Risico is, dat de intenties van andere universiteiten onvoldoende tot concrete samenwerkingsinitiatieven leiden.

h o o f d s t u k d r i e

Onderwijs en valorisatie

In 2013 heeft de Open Universiteit zes faculteiten en het CELSTEC Education and Training Institute. Die verzorgen in totaal zeven bacheloropleidingen, negen masteropleidingen en twee hbo-bacheloropleidingen. Daarnaast bieden de faculteiten ook Open bachelorprogramma's aan.

Aanbod

Nieuwe en vernieuwde opleidingen

Met ingang van het academisch jaar 2013 – 2014 biedt de faculteit Cultuurwetenschappen een geheel nieuwe masteropleiding Kunst- en cultuurwetenschappen aan. De faculteit Managementwetenschappen werkt aan vernieuwing van de Premaster Managementwetenschappen, om de aansluiting tussen voorkennis over academische (onderzoeks)vaardigheden en de afstudeerscriptie te verbeteren en daardoor de doorlooptijd van het scriptie-traject te verkorten en het rendement te verbeteren. In 2013 start de eerste groep studenten met de geheel vernieuwde Premaster Managementwetenschappen. Met de International Business School Americas Europe sluit de faculteit Managementwetenschappen een samenwerkingsovereenkomst om gezamenlijk in Suriname de wetenschappelijke masteropleiding Management te gaan aanbieden en daarmee in te spelen op de vraag naar universitair opgeleide managementprofessionals in Suriname. Deze opleiding richt zich op studenten die in het bezit zijn van een verwante wetenschappelijke bacheloropleiding. De International Business School Americas Europe zorgt voor lokale werving, inbedding en procesbegeleiding. De Open Universiteit is verantwoordelijk voor onderwijsmateriaal, tentaminering, certificering, en inhoudelijke begeleiding van studenten. Deze samenwerking biedt studenten in Suriname de mogelijkheid via een individueel zelfstudietraject en via een groepsgewijze begeleide variant de wetenschappelijke masteropleiding Management te volgen. Begin 2014 starten twaalf studenten.

De faculteit Rechtswetenschappen is bezig met de ontwikkeling van een geheel nieuwe opzet voor de masteropleiding Rechtsgeleerdheid.

Onderwijsinnovatie

Hieronder worden enkele voorbeelden van onderwijsinnovatie beschreven, die in 2013 plaatsvinden. Open Universiteit Extra, een onderwijspilot die studenten een meer gestructureerd en intensiever begeleid onderwijsaanbod biedt, wordt in het verslagjaar gecontinueerd. De eerste studenten ronden in juni 2013 hun eerste jaar af. De eerste resultaten tonen aan dat studenten door dit traject sneller studeren en meer

modules afronden. Deelnemende studenten zijn onverdeeld positief over de persoonlijke aandacht en de structuur. Begin 2013 starten ongeveer honderd nieuwe deelnemers. Najaar 2013 starten wederom honderd nieuwe deelnemers en stromen zo'n vijftig studenten door naar het volgende jaar. De ervaringen met Open Universiteit Extra zijn gebruikt bij de ontwikkeling van het vernieuwde onderwijsmodel. Het Centre for Learning Sciences and Technologies draagt inhoudelijk en didactisch bij aan de masteropleiding Onderwijswetenschappen. Verder organiseert dit centrum de International Digital Spring School Brain, Lifestyle and Learning. De online-masterclasses die verzorgd worden, gaan onder meer over 'learning analytics' en het gebruik van Google Glass in het onderwijs. Er wordt ook een methodiek Ontwikkelen van praktijkgerichte opleidingen ontworpen, die onderwijsinstellingen, bedrijven en overheidsdiensten helpt met de omslag van kennisgericht naar praktijkgericht opleiden. Tot slot verzorgt dit centrum 'sprints'. Dat zijn gestructureerde trajecten waarin groepen studenten gezamenlijk een cursus volgen. De rendementen zijn veelbelovend.

De faculteit Informatica ontwikkelt een sjabloon voor de productie van flexibel uitleverbare materialen. Om het studiesucces te verbeteren, zet de faculteit Managementwetenschappen tutores, studentmentoren en webinars in.

De faculteit Psychologie werkt aan ontwikkeling van nieuwe mastercursussen en begint met het aanbieden van masterclasses.

Als follow up van het project Mobiel Rechten studeren van de faculteit Rechtswetenschappen is de inbedding van het onderwijs in de ICT-omgeving verder voortgezet.

Samenwerking

Zowel nationaal als internationaal werkt de Open Universiteit samen met andere onderwijsinstellingen en organisaties.

Als instelling concentreert de Open Universiteit zich internationaal op samenwerking met de European Association of Distance Teaching Universities en de International Council on Open and Distance Education. Het belang dat de Open Universiteit hecht aan samenwerking met deze internationale organisaties wordt in 2013 onderstreept door de verkiezing van rector magnificus prof. mr. Anja Oskamp tot President van de European Association of Distance Teaching Universities.

In 2013 is het pan-Europese programma OpenUpEd rondom 'massive open online courses' gelanceerd onder leiding van de Open Universiteit en in samenwerking met het Directoraat-generaal Onderwijs en cultuur van de Europese Unie.

Het contract met UNESCO inzake de UNESCO-leerstoel Kennistransfer voor Duurzame Ontwikkeling ondersteund door ICT is verlengd op basis van een nieuw werkprogramma met een uitgebreid internationaal partnership.

De Open Universiteit participeert samen met Kennisnet in de communicatiegroep Wikiwijs. In het verslagjaar start de samenwerking met SLO, het nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling. Resultaat is, dat wikiwijs.nl en leermiddelenplein.nl van SLO eind 2013 volledig geïntegreerd zijn, zodat er één startpunt is voor open digitaal lesmateriaal en methodes. In het najaar van 2013 bedraagt het aantal downloads 673.804.

De Open Universiteit werkt al enige jaren samen met Fontys Hogescholen, De Haagse Hogeschool, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en de Hanzehogeschool Groningen in het kader van de Netwerk Open Hogeschool Informatica (NOH-I). Onder het label van de NOH-I is een hbo-bacheloropleiding Informatica ontwikkeld, die sinds september 2011 wordt aangeboden en waarvan de licentie op naam van de Open Universiteit staat. Inmiddels heeft de Open Universiteit besloten deze opleiding af te bouwen en de instroom van nieuwe studenten in de hbo-bacheloropleiding Informatica per 1 september 2014 te beëindigen. Studenten kunnen de opleiding nog tot 1 september 2019 afronden.

De samenwerking met andere rechtenfaculteiten in het programma Schakelzone Recht is in 2013 herzien in het licht van de Wet Kwaliteit in verscheidenheid.

Postinitieel onderwijs

In 2013 ontwikkelen twee faculteiten een Certified Professional Program. Informatica start met Software quality engineer en Managementwetenschappen met Organisatieverandering en -ontwikkeling. Daarnaast biedt de faculteit Informatica twee nieuwe Certified Professional Courses aan, namelijk Architecturen van computernetwerken en Semantic web. De faculteit Natuurwetenschappen ontwikkelt in opdracht van NanoNextNL en in samenwerking met De Proeffabriek de cursus Risk Assessment and Technology Assessment.

In 2013 worden de eerste 24 certificaten uitgereikt voor het Certified Professional Program Omgevingsrecht. De faculteit Rechtswetenschappen stelt in dit programma de kennis over omgevingsrecht beschikbaar aan personen die daarmee werken in hun beroepspraktijk. Zo bevordert de faculteit de wisselwerking tussen academische onderzoekers en praktijk, en profileert zij zich als universitaire kennisinstelling voor omgevingsrecht.

Vorbereidingscursussen en voortentamens

Ook in 2013 organiseert de Open Universiteit voorbereidingscursussen en voortentamens voor vwo'ers die door een ontoereikend profiel niet voldoen aan de toelatingseisen van een hogeschool of universiteit. Het betreft de vakken biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde. In het studiejaar 2012 – 2013 melden 3.269 studenten zich aan voor een voortentamen; een groei van zeven procent ten opzichte van het studiejaar 2011 – 2012. 294 studenten melden zich aan voor een voorbereidingscursus, een aantal dat ongeveer gelijk is aan het aantal aanmeldingen in het studiejaar 2011 – 2012. De interne kosten zijn gestegen, waardoor de Open Universiteit voorbereidingscursussen niet langer op een kostendekkende en verantwoorde manier kan aanbieden. Met ingang van het studiejaar 2013 – 2014 verwijst de Open Universiteit studenten naar andere instituten, zowel publiek als privaat, waaronder Boswell-Bèta, WisMon, Amsterdamse Opleiding Voortentamen Natuurkunde en ChemieOnderDeKnie.

Academic Experience

Vanaf de start in 2006 hebben 992 leerlingen van het vwo een academische cursus van de Open Universiteit bestudeerd. In het verslagjaar bieden twintig scholen hun leerlingen de kans een academische cursus te volgen via Academic Experience of het Pre University College van de Open Universiteit. Academic Experience draagt bij aan de ontwikkeling van studievoordigheden en helpt bij de keuze voor een vervolgstudie.

Werving

De Open Universiteit intensificeert in 2013 haar wervingsbeleid, dat gericht is op mensen van achttien jaar en ouder die op zoek zijn naar een studie die te combineren is met werk, gezin of zorgtaken. De cross-mediale aanpak wordt voortdurend aangepast aan de behoeften van belangstellenden, het mediagebruik van studenten en belangstellenden en de eisen die dit stelt aan de website. In het verslagjaar is vooruitgang geboekt op het gebied van zoekmachine-marketing, zoekmachine-optimalisatie, zoekmachine-advertising, klantervaring, klantreis en laadsnelheid. De trans-mediale wervingsaanpak wordt gecontinueerd en 'social media advertising' is geïntensiveerd. De Open Universiteit is in 2013 actief op sociale media, zoals LinkedIn, Facebook en Twitter. De sociale netwerken Google+ en Pinterest zijn geactiveerd. In 2014 start de Open Universiteit met omnichannelintegratie: de integratie van websitebezoek en de applicatie 'customer relationship management' voor belangstellenden.

Kwaliteitszorg

Visitaties

In het verslagjaar zijn verschillende opleidingen gevisiteerd, met positief resultaat.

De visitatie van de bacheloropleiding Algemene cultuurwetenschappen en de masteropleiding Kunst- en cultuurwetenschappen van de faculteit Cultuurwetenschappen resulteert in de score voldoende voor standaard 1 en 2, en de score goed voor standaard 3.

De visitatie van de bacheloropleiding Informatica en de masteropleiding Computer Science van de faculteit Informatica leidt tot een score voldoende voor alle standaarden. Naar aanleiding van de visitatie neemt de faculteit maatregelen om de rol van onderzoek in de opleiding en het wetenschappelijk karakter van de bachelorscriptie te versterken.

Ook de visitatie van de opleidingen van de faculteit Managementwetenschappen leidt tot de score voldoende.

Bij de bacheloropleiding Milieu-natuurwetenschappen en de masteropleiding Milieuwetenschappen van de faculteit Natuurwetenschappen resulteert de visitatie in een positief algemeen eindoordeel en een score goed voor standaard 2.

Tot slot is de opleiding HBO-Rechten gevisiteerd. De opleiding scoort op de standaarden 1 en 2 voldoende. Op standaard 3 kan de commissie nog geen oordeel geven vanwege gebrek aan afgestudeerden. Daarom heeft de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) de accreditatiebeslissing met de maximale termijn uitgesteld en zo de lopende accreditatie de facto verlengd.

Commissie voor de examens

De Open Universiteit heeft één centrale examencommissie voor alle opleidingen. Na de reorganisatie, die resulteert in grotere faculteiten, vindt per 1 september 2014 decentralisatie van deze commissie naar de faculteiten plaats. Daardoor zal de inhoudelijke kennis van de Commissies voor de examens toenemen. De decentrale commissies zullen opereren binnen universiteitsbrede kaders.

De examencommissie werkt in 2013 aan verbetering van tentaminering middels Question Mark Perception. Er zijn richtlijnen vastgesteld voor de vraagtypen die examinatoren in Question Mark Perception mogen gebruiken, de omvang en kwaliteit van itembanken en de wijze waarop het tentamencijfer berekend moet worden. In het verslagjaar zijn door een toetskundige toetstechnische analyses uitgevoerd van tentamens met itembanken. De examencommissie speelt hierin een adviserende rol. In de afname van tentamens en terugkoppeling is een aantal verbeteringen door-

gevoerd, waaronder de mogelijkheid online mondeling tentamen af te nemen en verlenging van de periode waarin inzage kan worden aangevraagd. Voorts neemt de examencommissie deel aan gesprekken met de accreditatiecommissies van de faculteiten Informatica, Natuurwetenschappen, Managementwetenschappen en Cultuurwetenschappen.

Voor cijfers over tentamens en getuigschriften wordt verwezen naar de paragraaf Resultaten. In het verslagjaar zijn 841 vrijstellingsverzoeken behandeld. De examencommissie is door het College van bestuur gemandateerd om toelatingsbesluiten tot de masteropleidingen te nemen. In 2013 zijn in dit verband 977 beschikkingen afgegeven.

Er vindt ook een inhaalslag plaats in screening van alle itembanken die gebruikt worden voor computergebaseerd toetsen, en het Handboek voor proeftoetsing en veldtoetsing is bijgesteld.

Instellingsbrede onderzoeken

Voor het vierde jaar op rij krijgt de Open Universiteit van haar studenten in de Nationale Studentenenquête het hoogste cijfer van alle veertien universiteiten in Nederland. De Open Universiteit scoort het hoogst van alle universiteiten op inhoud, informatievoorziening, toetsing en beoordeling en studielast. Onder inhoud vallen kwaliteitsaspecten zoals het niveau van de opleiding, de aansluiting op de vooropleiding en actuele ontwikkelingen, de mate waarin de opleiding stimulerend is, de samenhang tussen de verschillende onderdelen, de gehanteerde werkvormen, de mogelijkheid om zelf de inhoud te bepalen en de inhoudelijke kwaliteit van het studiemateriaal.

Daarnaast zijn verschillende instellingsbrede onderzoeken afgenomen onder studenten, docenten en alumni, zoals Studentinzicht, Docentinzicht en de BaMa-enquête. Zo is een peiling uitgevoerd naar ervaringen met de virtuele klas. Daarnaast vindt onderzoek plaats naar de ervaringen met Open Universiteit Extra.

Resultaten

Studenten en modulenaafzet

In 2013 heeft de Open Universiteit een instroom van 5.196 nieuwe Nederlandse studenten en 509 nieuwe Vlaamse studenten. Op 31 december 2013 hebben 17.023 Nederlandse en Vlaamse studenten de beschikking over inschrijvingsrechten.

In het verslagjaar behoren 5.088 studenten tot de categorie tweedekansstudenten.*

Het aantal met goed gevolg afgelegde tentamens bedraagt in het verslagjaar 18.803 (exclusief de tentamens die niet onder de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek vallen).

Op 31 december 2013 hebben 21 studenten de beschikking over inschrijvingsrechten voor een hogere beroepsopleiding Rechten en 59 studenten voor een hogere beroepsopleiding Informatica. Op genoemde datum bedraagt de modulenaafzet voor de hogere beroepsopleiding Rechten 87,5 en voor de hogere beroepsopleiding Informatica 791. In het verslagjaar zijn voor deze opleidingen geen getuigschriften uitgereikt.

	2013	2012
totaal aantal modulen	48.941	47.013
faculteit Cultuurwetenschappen	5.365	5.218
faculteit Informatica	4.569	4.036
faculteit Managementwetenschappen	9.196	8.872
faculteit Natuurwetenschappen	1.491	1.328
faculteit Psychologie	14.567	14.714
faculteit Rechtswetenschappen	12.314	11.572
CELSTEC Education and Training Institute	1.439	1.273

* Studenten die ingeschreven staan bij Nederlandse studiecentra en niet eerder een hogere beroepsopleiding of wetenschappelijke opleiding hebben voltooid. Studenten bij Vlaamse studiecentra worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

Diploma's*

	propedeuse diploma's		diploma's bacheloropleidingen		diploma's masteropleidingen	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
faculteit Cultuurwetenschappen	96	76	39	23	16	16
faculteit Informatica	21	25	8	7	1	3
faculteit Managementwetenschappen	172	9	10	8	142	133
faculteit Natuurwetenschappen	18	11	7	18	5	5
faculteit Psychologie	200	239	135	125	60	84
faculteit Rechtswetenschappen	156	132	49	63	44**	57***
CELSTEC Education and Training Institute	-	-	-	-	19	18
totaal aantal diploma's	663	492	248	244	287	316

* Getuigschriften in wettelijke zin (Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

** Inclusief vier vrij wo-diploma's

*** Inclusief één vrij wo-diploma

Studenten

Studiecentra

In 2013 zijn de zestien Nederlandse studiecentra in totaal 90.790 keer bezocht, waarvan 39.190 keer door studenten en alumni van de Open Universiteit. De overige ruim 50.000 bezoeken houden verband met het afleggen van examens door studenten van andere instellingen of het huren van ruimte door externe partijen. Studenten van de Open Universiteit bezoeken de studiecentra onder meer om tentamens af te leggen, voor begeleidingsbijeenkomsten en voor informatie en advies.

Vlaanderen

Samen met de Vlaamse universiteiten wordt in vijf studiecentra in Vlaanderen en één in Brussel aan Vlaamse studenten de mogelijkheid geboden een academische studie op afstand te volgen. Het gehele onderwijsaanbod van de Open Universiteit staat ter beschikking aan de Vlaamse studenten.

Voorlichting en advisering

In de elektronische kennisbank van de afdeling Service en informatie kunnen studenten veel relevante informatie vinden. Voor overige individuele, specifieke voorlichting en advisering kunnen zij terecht bij de sector Onderwijs en examens. Studenten die een reguliere bacheloropleiding of masteropleiding volgen, kunnen hun actuele studiepad raadplegen in het digitale studieresultatensysteem. Dat systeem biedt hen tevens een actueel studie- en inschrijfadvis. Om studenten wegwijs te maken in de tentaminering, organiseert de instelling ook in 2013 tentamentrainingen. Die worden in 2014 gecontinueerd. Studiecoach, een interactieve en open website, biedt studenten en belangstellenden ondersteuning bij de studie.

Studeren met een functiebeperking

In het verslagjaar start de Open Universiteit met het toegankelijker maken van de elektronische leeromgevingen voor studenten met een functiebeperking. Deze activiteit is gebaseerd op een adviesrapport van het expertisecentrum handicap + studie. In 2014 zullen medewerkers voorgelicht worden over digitale toegankelijkheid. In 2013 studeren 913 studenten met een functiebeperking bij de Open Universiteit.

Kortingsregeling

Wettelijk is vastgelegd dat de Open Universiteit een voorziening treft voor minder draagkrachtige studenten. De Kortingsregeling Cursusgeld Open Universiteit geeft een inkomensafhankelijke korting op de cursusprijs van tachtig of vijftig procent. Volgens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek komen alleen inschrijvingen waarop het wettelijk collegegeld van toepassing is, voor korting in aanmerking. In 2013 maken 427 studenten gebruik van de Kortingsregeling.

hoofdstuk vier

Onderzoek en valorisatie

In de disciplines waarin onderwijs wordt verzorgd, wordt binnen de Open Universiteit wetenschappelijk onderzoek verricht. De Open Universiteit wil, aansluitend bij de keuze voor het profiel van een universiteit, de omvang en de kwaliteit van het onderzoek en de verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek versterken.

Open University Graduate School

De Open University Graduate School verzorgt ondersteuning voor promovendi. In het verslagjaar organiseert de Graduate School voor promovendi een ontmoetingsdag, drie cursussen en twee workshops, en stuurt hen regelmatig nieuwsbrieven. Daarnaast wordt een cursus georganiseerd voor begeleiders van promotietrajecten. In 2013 vinden twintig promoties plaats. Bij de Open Universiteit lopen er 373 promotietrajecten, waarvan 306 buitenpromovendi.

Expertisecentra

Centre for Learning Sciences and Technologies

Onderzoek van het Centre for Learning Sciences and Technologies wordt in 2013 uitgevoerd binnen de clusters Learning Sciences en Technology Enhanced Learning. De commissie die het onderzoek heeft gevisiteerd, concludeert dat beide clusters als excellent kunnen worden beschouwd. De commissie is zeer onder de indruk van de wetenschappelijke kwaliteit van de output van dit centrum. Meer informatie staat in hoofdstuk 2.

In 2013 zijn er twee thema's die extra aandacht krijgen, politiek-maatschappelijk en binnen de tweedegedestroom, namelijk 'learning analytics' en 'massive open online courses'. Het Centre for Learning Sciences and Technologies heeft in het verslagjaar met succes onderzoek gedaan naar 'learning analytics' en nieuwe Europese projecten op dat gebied binnengehaald. Op het gebied van MOOC's heeft dit centrum door twee jaar ervaring met online-masterclasses een behoorlijke expertise opgebouwd. In het verslagjaar zijn twee nieuwe Europese projecten verworven, waarin 'massive open online courses' verder onderzocht worden. In het verslagjaar starten bij dit centrum negentien promotietrajecten.

Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek

Het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek verricht onderzoek binnen vier programma's: Wat beweegt leraren?, Netwerklernen in de sociale ruimte, Reflection in action en Leraren en hun professionele ruimte. Gedurende het verslagjaar starten elf promotietrajecten.

Het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek participeert in 2013 samen met Kennisnet en de Onderwijscoöperatie in Leraar24, een groot onlineplatform dat leraren met video's over honderden onderwerpen probeert aan te zetten tot professionalisering. In het verslagjaar verricht dit centrum ook wetenschappelijk onderzoek naar Leraar24. Dat onderzoek is uitgevoerd onder leraren in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Het is erop gericht te achterhalen of zij het nut inzien van Leraar24 en dat platform gebruiken voor hun professionele ontwikkeling. De conclusies zijn overwegend positief. Daarnaast blijkt dat er in 2014 veel meer moet worden ingezet op tweerichtingsverkeer. Daardoor krijgen actieve leraren de kans onderzoeksvragen of onderwerpen te formuleren, en hun mening uit te wisselen over de getoonde informatie en dossiers die voortkomen uit onderwijs-onderzoek.

In het onderzoeksproject Bevorderen van zelfgestuurd leren van pabo-studenten op de werkplek is in samenwerking met Iselinge Hogeschool onderzocht op welke wijze binnen pabo-curricula de ontwerpprincipes van zelfgestuurd leren geïntegreerd kunnen worden. Ook is onderzocht tot welke motivationele gedragsveranderingen zelfgestuurd leren bij pabo-studenten leidt. In dit experiment is gebruikgemaakt van een begeleidingsaanpak waarbij de pabo-docenten en leerkrachten gedurende vier trainingsmomenten leren werken met zeven ontwerpprincipes en een voor de werkplek ontwikkeld diagnostisch instrument. De resultaten tonen aan dat de aanpak effectief is. Meer informatie over het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek staat in hoofdstuk 6.

Faculteiten

Cultuurwetenschappen

Het disciplinaire onderzoek binnen de faculteit Cultuurwetenschappen heeft als primair doel het in academische zin onderbouwen van de aangeboden opleidingen. In het nieuwe onderzoeksplan sluiten alle

aangeboden mastercursussen direct aan op onderzoek dat door de staf wordt uitgevoerd. Vijf promovendi zijn in 2013 begonnen aan hun promotietraject.

Ook in 2013 verwerft de faculteit Cultuurwetenschappen een NWO-project: Embedding Embodied Cognition – Merleau-Ponty, Descartes and the Contemporary Embodied Cognition Debate. In de hedendaagse cognitiewetenschap is het idee in opmars dat menselijke cognitie wezenlijk belichaamd is. Daarbij blijft de vraag onderbelicht wat het eigenlijk betekent dat we denken met het lichaam. Aan beantwoording van die vraag wil dit project een bijdrage leveren, door historisch-filosofisch onderzoek naar het werk van de in deze debatten populaire Franse filosoof Maurice Merleau-Ponty (1908-1961) en zijn verhouding tot de 'vader' van het lichaam-geest dualisme, René Descartes.

Informatica

De faculteit Informatica stelt in 2013 een beleidsplan op voor softwaretechnologie en voor informatiesystemen en bedrijfsprocessen. Nieuwe onderzoeksprogramma's zijn Didactiek van de informatica en het project Introductory Course Green Data Center. Dat project is een van de vijf winnaars van de SURFnet Innovatieregeling Duurzaamheid & ICT 2013. Bij de prijs hoort een bijdrage van 10.000 euro van SURFnet. Introductory Course Green Data Center zal leiden tot een Europese lesmodule over de manier waarop datacentra passen in maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze module zal vrij en online worden aangeboden.

In het verslagjaar starten twee promotietrajecten en worden twee nieuwe leerstoelen ingesteld.

Managementwetenschappen

Bij de faculteit Managementwetenschappen omvat het onderzoek diverse aspecten van het managen van organisaties. In 2013 starten 31 promovendi met hun promotietraject en worden er 2 nieuwe leerstoelen ingesteld.

Docenten van de faculteit Managementwetenschappen presenteren in 2013 op de conferentie van de International Council on Open and Distance Education een paper over ontwikkeling van een format voor het gebruik van 'real life cases' in managementonderwijs. De 'real life case' is ontwikkeld in het kader van de mastercursus Advanced studies in management. Doel van de 'real life case' is met gebruik van een authentieke beroepspraktijk studenten te leren de complexe realiteit van vraagstukken over strategie, organisatie-inrichting en sturing op een kritische wijze te analyseren en geïntegreerd aan te pakken, gebaseerd op inzichten uit de literatuur. Het paper is tevens een voorbeeld van synergie tussen onderwijsontwikkeling, onderzoek en valorisatie.

Natuurwetenschappen

Het onderzoek van de faculteit Natuurwetenschappen ressorteert onder het programma Naar een duurzame samenleving: verkennen – leren – sturen. In 2013 begint deze faculteit met actualisatie van haar onderzoeksprogramma. Eén nieuwe promovenda start met haar promotietraject.

Psychologie

Onderzoek van de faculteit Psychologie is geconcentreerd in het programma The interaction between implicit and explicit strategies for behaviour. In het verslagjaar starten acht promovendi en er wordt één nieuwe leerstoel ingesteld. In 2013 vindt de midterm-onderzoeksvisite plaats, waarin het onderzoek in de jaren 2007 – 2012 is beoordeeld. Naar aanleiding van deze 'midterm review' zal de faculteit haar inhoudelijk profiel in onderzoek en masteropleiding uitwerken en aanscherpen.

Bij deze faculteit wordt de bijzondere leerstoel Anthrozoölogie; relatie mens-dier studies ingesteld. Deze leerstoel is de eerste in Europa die gericht is op gedragswetenschappelijk onderzoek naar, en onderwijs over de bijdrage van dieren aan het welzijn van mensen en de zorg voor mensen. Op dit gebied wil de Open Universiteit een voortrekkersrol vervullen. De leerstoel wordt mogelijk gemaakt door de stichting Animal Assisted Interventions in Zorg, Onderzoek en Onderwijs.

Over drie maatschappelijk relevante onderwerpen, cultuurpsychologie, seksuologie en cyberpesten, organiseert de faculteit Psychologie gratis masterclasses via OpenU. Deze trekken meer dan honderd deelnemers. De masterclass Cyberpesten vindt plaats tijdens het jaarlijkse evenement U-meet.

Rechtswetenschappen

Onderzoek van de faculteit Rechtswetenschappen is ondergebracht in het programma Kennis en verantwoordelijkheid in het recht. Bij deze faculteit beginnen in 2013 negen promovendi.

Open educational resources

In het kader van de UNESCO-leerstoel Open Educational Resources coördineert de Open Universiteit het Global OER Graduate Network voor PhD-onderzoekers. Nationaal en internationaal wordt deelgenomen aan diverse activiteiten, netwerken en programma's. Daarnaast wordt gewerkt aan vestiging van UNESCO-leerstoelen Open Educational Resources in Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

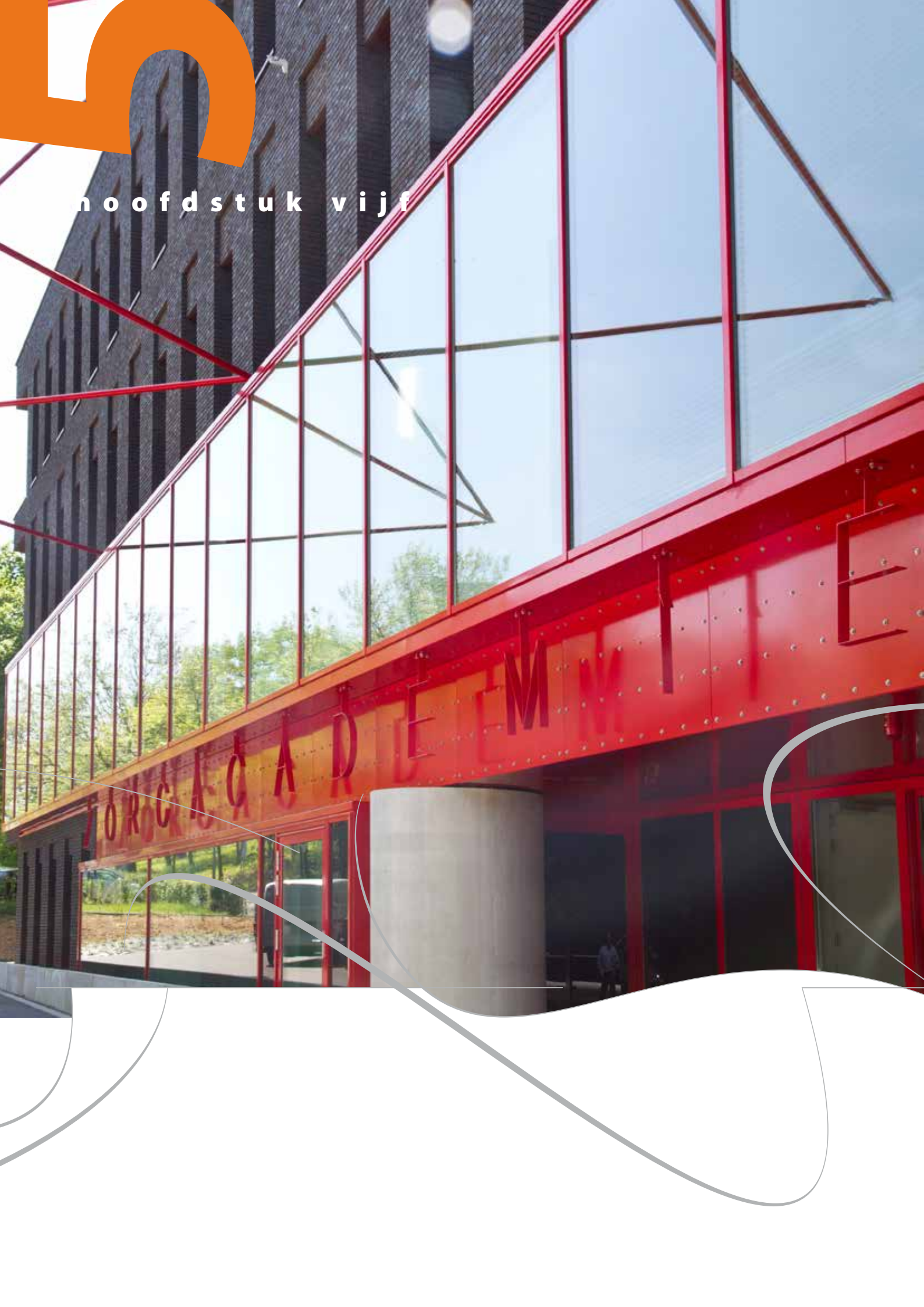
Onderzoekskengetalen

	inaugurele redes		dissertaties		wetenschappelijke publicaties		vakpublicaties		congresbijdragen/overig		afscheidsredes	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
faculteit Cultuurwetenschappen	2	1	2	-	25	33	39	24	128	159	-	-
faculteit Informatica	-	-	1	1	54	57	15	17	6	-	-	-
faculteit Managementwetenschappen	2	1	1	5	48	23	37	92	136	65	-	-
faculteit Natuurwetenschappen	1	-	2	-	35	29	16	6	42	7	-	-
faculteit Psychologie	1	2	3	2	116	108	18	9	98	55	-	1
faculteit Rechtswetenschappen	1	-	2	1	24	22	102	144	107	122	-	1
Centre for Learning Sciences and Technologies	1	1	7	5	110	135	36	33	268	255	-	-
Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek	-	4	2	4	15	28	36	40	214	145	-	-
totaal	8	9	20	18	427	435	299	365	999	808	-	2

Publicaties staan op www.ou.nl/web/onderzoek/publicaties.

h o o f d s t u k v i j f

Zakelijke dienstverlening

Zorgacademie Parkstad Limburg

De Zorgacademie Parkstad Limburg wil een bijdrage leveren aan het terugdringen van het tekort aan zorgpersoneel. Naast de Open Universiteit participeren Arcus College, Atrium Medisch Centrum Parkstad, Hogeschool Zuyd, Mondriaan, een instelling voor geestelijke gezondheidszorg, en Sevagram, een zorgorganisatie voor ouderen. In 2013 krijgt de Zorgacademie een permanente, juridische status, met de ambitie in heel Limburg de opgedane kennis en kunde uit te dragen. Meerdere potentiële nieuwe partners willen participeren.

In het verslagjaar ontstaat nieuwe onderzoekssamenwerking. Die betreft ondersteuning door de faculteit Psychologie op het vlak van statistische en methodologische vragen in het kader van wetenschappelijk onderzoek binnen het Atrium Medisch Centrum Parkstad. Daarnaast wordt onderzocht of verdere samenwerking mogelijk is tussen de Open Universiteit en het Atrium Medisch Centrum Parkstad op het gebied van wetenschappelijk onderzoek.

Hart voor Limburg

De Open Universiteit participeert in het project Hart voor Limburg, dat het aantal doden als gevolg van een hartstilstand wil terugdringen. Tijdens de Reanimatie-estafette 2013 worden presentaties verzorgd over successen van de producten van de Open Universiteit in het reanimatie-onderwijs.

Educatieve Agenda Limburg

De Educatieve Agenda Limburg is een samenwerkingsverband tussen de vier instellingen voor hoger onderwijs in Limburg, namelijk de Open Universiteit, de Universiteit Maastricht, Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen, en de Limburgse besturen voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs. Doel is de kwaliteit van het secundair onderwijs in Limburg te verbeteren door het aantal docenten in het secundair onderwijs te vergroten en hun kwaliteit waar nodig en mogelijk in professionaliseringstrajecten te verhogen. Het hoger onderwijs, het secundair onderwijs en de provinciale overheid (in het kader van het programma Kennis-As Limburg) dragen ieder een derde van de kosten van dit initiatief. Na een voorbereidingsperiode die in 2012 is begonnen, worden de eerste projecten voor eind 2014 geëffectueerd.

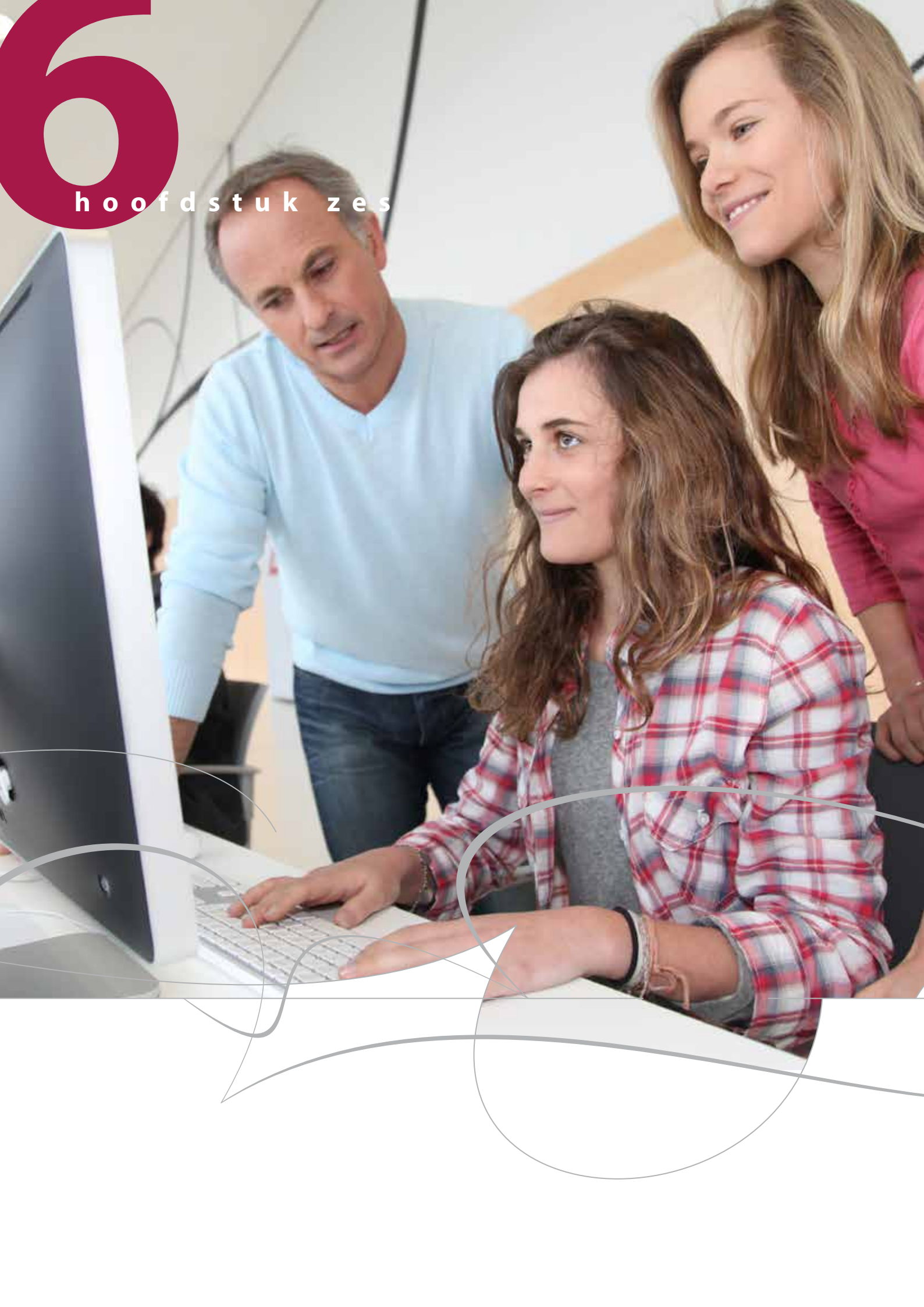
Maatregelen zijn onder meer de opzet van een studiekeuze-adviesportal voor het lager en middelbaar beroepsonderwijs, scouting van leerlingen in het voortgezet onderwijs met talent voor het leraarsvak en intensieve begeleiding van startende docenten in het primair onderwijs, en opzet van professionaliseringsgemeenschappen van docenten in het voortgezet onderwijs. Binnen de projecten wordt de effectiviteit van de interventies gemeten en een afzonderlijk project draagt zorg voor effectmetingen op langere termijn. Het is de bedoeling dat de eerste projecten, die een looptijd van vier jaar hebben, worden opgevolgd door twee nieuwe tranches van projecten, zodat de uiteindelijke looptijd van de Educatieve Agenda Limburg tien jaar bedraagt.

Kenniscampus The Area

De Open Universiteit, Universiteit Maastricht en Zuyd Hogeschool willen hun kennis over 'business intelligence' en 'smart services' bundelen in het gezamenlijk op te richten expertisecentrum Business Intelligence & Smart Services. Doel is binnen vijf jaar uit te groeien tot een toonaangevend internationaal expertisecentrum op het terrein van onderzoek en valorisatie. Door samen met overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven te investeren in nieuwe vormen van onderzoek, onderwijs en valorisatie beogen de partijen middels co-creatie en open innovatie een hotspot op het gebied van 'business intelligence' en 'smart services' te creëren. Dit expertisecentrum moet tevens leiden tot werkgelegenheid en versterking van de regionale economische structuur. De samenwerkende partijen zien meerwaarde in de ontwikkeling van een campus om tot creatie van de hotspot te komen. Daarom is gekozen voor het concept The Area. Dat beoogt de campusontwikkeling te initiëren, te stimuleren en te faciliteren door het creëren van de juiste randvoorwaarden. De campus van de Open Universiteit is een voor de hand liggende keuze, vanwege de actieve rol die de Open Universiteit speelt in de ontwikkeling van dit expertisecentrum. Maar ook de directe nabijheid van de kennisinstellingen Zuyd Hogeschool en Arcus College, en de aanwezigheid van een dubbele glasvezel die een supersnelle en hoogwaardige connectiviteit in heel Europa mogelijk kan maken, vergroten voor de partners de aantrekkelijkheid van de campus van de Open Universiteit. De gemeente Heerlen heeft een startsubsidie beschikbaar gesteld om de plannen in 2014 verder uit te werken.

6

h o o f d s t u k z e s

Professionalisering van leraren

Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK)

Het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek is een expertisecentrum voor de professionele ontwikkeling van, voor en door leraren. Kernactiviteit is praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek verrichten naar de professionele ontwikkeling van leraren. Dat vindt plaats in projecten die in samenspraak met scholen en leraren worden uitgevoerd. Valorisatie van het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek staat centraal. In het verslagjaar is de Onderwijscoöperatie een belangrijke partner. Er zijn vraaggestuurde activiteiten uitgevoerd, in co-creatie met het onderwijsveld. Ook in 2013 participeert het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek in Wikiwijs en Leraar24. Informatie over het besluit van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om de subsidie voor dit centrum stop te zetten en de gevolgen daarvan, staat in hoofdstuk 1.

Lerarenuniversiteit

De Lerarenuniversiteit draagt bij aan de professionalisering van leraren. In 2013 verzorgt de Lerarenuniversiteit het algemeen didactisch, pedagogisch en onderwijskundig deel van de educatieve minoren Nederlands en Geschiedenis van de faculteit Cultuurwetenschappen en levert zij een bijdrage aan Maestro Kompas, een programma dat in Caribisch Nederland bijdraagt aan een infrastructuur voor lerarenopleidingen. In het kader van het in ontwikkeling zijnde Lerarenregister van de Onderwijscoöperatie neemt de Lerarenuniversiteit deel aan een pilot om opleidingen en cursussen voor docentenprofessionalisering van de Open Universiteit inpasbaar te maken in het Lerarenregister. In samenwerking met de VO-raad en de Onderwijscoöperatie is in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het overkoepelend projectplan geschreven over professionele leergemeenschappen binnen scholen.

h o o f d s t u k z e v e n

Personeel

Organisatie

Eind 2013 heeft de Open Universiteit 718 medewerkers (576 fulltime-equivalenten) in dienst. Dat aantal is inclusief te herplaatsen medewerkers vanwege de twee reorganisaties en de medewerkers die als reductie in de formatie zijn meegenomen, maar via natuurlijk verloop de organisatie komende jaren verlaten. Indien een correctie wordt doorgevoerd voor het aantal onbezoldigde hoogleraren, dan bedraagt het aantal medewerkers 701. De categorie wetenschappelijk personeel omvat 288 fulltime-equivalenten, de categorie ondersteunend en beheerspersoneel 288 fulltime-equivalenten. Ook deze fulltime-equivalenten zijn inclusief de eerder genoemde categorieën. Ten opzichte van 2012 daalt de categorie wetenschappelijk personeel met acht fulltime-equivalenten en de categorie ondersteunend en beheerspersoneel met achttien fulltime-equivalenten. De verhouding tussen beide categorieën komt daardoor uit op 50:50. Het ziekteverzuim exclusief zwangerschap bedraagt in het verslagjaar 3,50 procent. Ten opzichte van 2011 daalt het verzuim met 0,51 procent. De gemiddelde meldingsfrequentie is, net zoals in 2011 en 2012, 1,1.

Reorganisatie

In 2013 vindt een Open Universiteit-brede reorganisatie plaats. Hiermee wordt de organisatie compacter en beter bestuurbaar gemaakt. De twaalf organisatieonderdelen zijn teruggebracht naar drie facultaire en twee ondersteunende clusters. In bijlage 1 staat het organogram.

Als gevolg van de reorganisatie zijn 52 medewerkers te herplaatsen, dan wel met ontslag bedreigd. Op basis van het herplaatsingsonderzoek zijn 33 van die 52 medewerkers binnen de Open Universiteit herplaatst. Twee medewerkers maken gebruik van de mobiliteitspremie (Sociaal statuut Open Universiteit) en nemen op eigen verzoek ontslag. Zeventien medewerkers zijn vooralsnog niet herplaatst. Met deze medewerkers is een loopbaanbegeleidingstraject gestart, dat gericht is op de externe arbeidsmarkt. In dat kader vindt eind 2013 een aanbestedingsprocedure plaats, waarna vier loopbaanadviesbureaus zijn geselecteerd. Medewerkers kunnen zelf bepalen door welk bureau zij zich tijdens het traject laten ondersteunen.

Eind 2013 heeft het College van bestuur het definitieve reorganisatie- en personeelsplan Psychologie en onderwijswetenschappen vastgesteld, waarin de reorganisatie van het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek en het Centre for Learning Sciences and Technologies is verwerkt. Als gevolg van deze

reorganisatie zijn 24 medewerkers te herplaatsen, dan wel met ontslag bedreigd. De herplaatsingsprocedure voor deze medewerkers start begin 2014.

Medezeggenschap

De Ondernemingsraad adviseert in het verslagjaar over de reorganisaties. Over de Open Universiteit-brede reorganisatie brengt de Ondernemingsraad een negatief advies uit. Het definitieve besluit van het College van bestuur wijkt op een aantal punten af van het advies van de Ondernemingsraad. Op onderdelen van dat besluit tekent de Ondernemingsraad beroep aan bij de Ondernemingskamer, die het beroep verwerpt. Over de reorganisatie naar aanleiding van stopzetting van de subsidie voor het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek adviseert de Ondernemingsraad positief, met een aantal kanttekeningen. Andere belangrijke dossiers in 2013 betreffen het vernieuwde onderwijsmodel van de Open Universiteit en OpenU. Wat betreft het vernieuwde onderwijsmodel adviseert de Ondernemingsraad bijstelling en temporisering, hetgeen door het College van bestuur is overgenomen. Over OpenU spreekt de Ondernemingsraad ernstige zorgen uit. Het negatieve advies over de begroting 2014 leidt tot overleg over de begrotings-systematiek en tot het voornemen in 2014 andere afspraken te maken.

Een volledig overzicht van dossiers en activiteiten staat in het OR jaarverslag 2013 dat beschikbaar is via www.ou.nl/web/or.

De Studentenraad is het wettelijke medezeggenschapsorgaan dat de belangen van alle studenten van de Open Universiteit vertegenwoordigt. De Studentenraad zet zich onder meer in voor het borgen van de studievrijheid, het uitdragen van het imago van de Open Universiteit, de waarde van geaccrediteerde wo-diploma's (ook in Vlaanderen), studeren met een (fysieke) beperking, meer binding en een hoger studierendement.

Het Lokaal Overleg heeft in 2013 drie keer formeel vergaderd. Daarnaast vindt een aantal keren technisch, informeel overleg plaats. Het verslagjaar staat in het teken van de Open Universiteit-brede reorganisatie en de reorganisatie door stopzetting van de subsidie voor het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK). In dat kader is met de werkgeversorganisaties gesproken over de wijze waarop omgegaan moet worden met de ingrijpende gevolgen voor de betrokken medewerkers en over het Sociaal Statuut.

Daarnaast is enkele malen van gedachten gewisseld over de geldende decentrale arbeidsvoorwaarden.

Leergang academisch leiderschap

In samenwerking met een gespecialiseerd opleidingsinstituut is de leergang Academisch leiderschap voor de eerste keer aangeboden. Daaraan nemen veertien (potentiële) leidinggevendenden deel.

8

h o o f d s t u k a c h t

Infrastructurele voorzieningen

Huisvesting

Door de reorganisatie die in 2013 plaatsvindt, krimpt de organisatie en ontstaat de mogelijkheid medewerkers in Heerlen te huisvesten in drie gebouwen, namelijk Bologna, Chiba en Madrid. Daarvoor zijn plannen ontwikkeld, met als uitgangspunt de nieuwe organisatorische eenheden die bijeen horen in één gebouw te huisvesten. De plannen behelzen verder dat aan gebouw Chiba groot onderhoud wordt uitgevoerd en dat waar nodig verbouwingen worden uitgevoerd om een adequate huisvesting te faciliteren met een meer open en transparant karakter. Voor de gebouwen Madrid en Athabasca zal de Open Universiteit een andere bestemming zoeken.

Informatie- en communicatie-technologie

De belangrijkste activiteit op het gebied van ICT in het verslagjaar vormt de voorbereiding van de besluitvorming over de invoering van een nieuwe digitale leer- en werkomgeving.

Overige ICT-gerelateerde activiteiten betreffen onder andere de vervanging van werkplekken voor medewerkers, een nieuwe netwerkvoorziening voor studiecentra en de aanschaf en ontwikkeling van software om de digitale uitwisseling van gegevens met het Basisregister hoger onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) tot stand te brengen.

h o o f d s t u k n e g e n

Financiën

Financiële gegevens

Balanspositie ultimo 2013

Over 2013 bedraagt het negatief resultaat 2.411.000. Ultimo 2013 bedraagt het balanstotaal 46.475.000 euro (2012: 36.450.000 euro). Aan de activazijde nemen de liquide middelen toe als gevolg van vooruit ontvangen transitiegelden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de reorganisatie van het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK). Aan de passivazijde nemen als gevolg van die reorganisatie de voorzieningen aanzienlijk toe.

Overzicht ontwikkeling kengetallen

kengetal	2013	2012
solvabiliteit (eigen vermogen/balanstotaal)	0,07	0,16
current ratio (vlottende activa/vlottende passiva)	1,08	0,84
rentabiliteit (resultaat/(totale baten + rentebaten))	-/-3,5%	-/- 1,1%
% personele lasten van de totale lasten	72,8%	72,1%
% rijksbijdrage van de totale baten	57,1%	57,8%

Financiële instrumenten en risicobeheersing

De Open Universiteit maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen, heeft de Open Universiteit een beleid, inclusief een stelsel van limieten en procedures, opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de instelling te beperken.

De Open Universiteit zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

Marktrisico

Valutarisico

De Open Universiteit is voornamelijk werkzaam in Nederland en loopt derhalve geen significante valutarisico's.

Prijrisico

De Open Universiteit belegt niet in effecten en loopt derhalve geen significante prijrisico's.

Rente- en kasstroomrisico

De Open Universiteit loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (liquide middelen). Voor vorderingen met variabele renteaftspraken loopt de Open Universiteit risico ten aanzien van

toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen loopt de Open Universiteit risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

De Open Universiteit heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

De Open Universiteit maakt gebruik van bancaire kredietfaciliteiten. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden en dergelijke benadert de boekwaarde daarvan.

Financiële analyse

Baten

De totale baten over 2013 dalen ten opzichte van 2012 met 808.000 euro. De rijksbijdrage daalt met 984.000 euro. Door de implementatie van de prestatieafspraken vindt er een verschuiving plaats in de onderwijsbudgetten. Per saldo ontvangt de Open Universiteit minder prestatiebekostiging ten bedrage van 591.000 euro. De cursus-, les- en examengelden stijgen met 1.042.000 euro ten opzichte van 2012 door toename van de modulenafzet (1.928 modules), indexatie cursustarieven van gemiddeld 3,5 procent, toename van de afzet bij commerciële opleidingen (233.000 euro) en het minder verlenen van kortingen (186.000 euro).

De baten werk in opdracht derden dalen met 723.000 euro, voornamelijk als gevolg van minder contract-onderwijs (111.000 euro) en contractonderzoek (341.000 euro).

Personele lasten

De personele lasten over 2013 stijgen met 1.029.000 euro ten opzichte van 2012. Dit wordt verklaard door:

- een toename van de voorzieningen (1.542.000 euro), toename van de verplichting voor achterstallig verlof (553.000 euro), minder inhuur van derden ten bedrage van 739.000 euro en een toename van overige personele lasten (415.000 euro);
- een lichte daling van de salarislasteren. Die wordt enerzijds veroorzaakt door een daling van de gemiddelde bezetting met 25 fulltime-equivalenten en anderzijds een stijging vanwege cao-effecten en stijging bij de sociale lasten.

De toename van de voorzieningen hangt samen met de instellingsbrede reorganisatie bij het ondersteunend personeel en de reorganisatie als gevolg van de subsidiestop voor het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK).

Materiële lasten

De overige instellingslasten dalen ten opzichte van 2012 met 378.000 euro. Het gaat hierbij om administratielasten, beheerslasten en materiaallasten.

Risicoparagraaf

De financiële positie van de Open Universiteit staat nog steeds onder grote druk. Het jaar 2013 wordt afgesloten met een verlies, waardoor de eigen vermogenspositie vermindert. Het negatieve resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door personele voorzieningen die de Open Universiteit heeft moeten treffen als gevolg van de ingezette reorganisatie in het verslagjaar, die zal leiden tot vermindering van overhead en verdere versoering. Op middellange termijn leiden deze maatregelen tot verbetering van het financiële perspectief. De in april 2014 bijgestelde begroting sluit met een licht positief resultaat. Vanuit meerjarenperspectief zal de ontwikkeling van de financiële positie strak worden bewaakt.

Het financiële beleid van de Open Universiteit is de komende jaren gericht op het aansterken van het eigen vermogen door strakke sturing en bewaking van de bedrijfsprocessen, het monitoren van gesignaleerde risico's en het systematisch afwegen van de mogelijkheden tot inpassing van strategische projecten binnen de financiële kaders.

Voor 2014 kunnen verschillende risico's worden onderkend.

Financiële risico's

De rijksbijdrage is de belangrijkste bron van inkomsten van de Open Universiteit. De hoogte hiervan is slechts voor een klein deel door de instelling te beïnvloeden en die beïnvloeding heeft geen effect op korte termijn. De cursusopbrengsten zijn, na de rijksbijdrage, de belangrijkste bron van inkomsten voor de Open Universiteit. Anders dan reguliere universiteiten heeft de instelling geen demografisch voorspelbare studentenpopulatie en daardoor zijn de cursusopbrengsten relatief ongewis, maar al jaren stabiel en in 2013 stijgend ten opzichte van 2012.

Een ander risico is, dat de omvang van het tweede- en derdegeldstroomonderzoek en het contractonderwijs niet wordt gerealiseerd. In de begroting 2014 zijn hiervoor inkomsten geprognosticeerd. Deze worden echter op de 'markt' dan wel in competitie verworven en zijn daarmee naar de aard der zaak onzeker.

Een vierde risico is lastenverzwaring. Stijging van loon, prijs en premies hollen de begroting van de Open Universiteit uit.

Als beheersingsmaatregelen kunnen worden genoemd: het nakomen van de prestatieafspraken, verhoging van kwaliteit en productiviteit van onderwijs en onderzoek, adequate marketing en positionering van de Open Universiteit, onder meer via verbetering van de website, de vorming van een nieuw onderzoeksinstituut, het Welten-instituut, versterking van de onderzoeksondersteuning, realistisch begroten en doorvoeren van twee procent kostenbesparing in de ondersteuning vanaf 2016.

Organisatorische risico's en kwaliteitsrisico's

Begin 2012 is vastgesteld, dat de inrichting van de Open Universiteit niet langer effectief is. Daarna is een nieuwe sturingsfilosofie ontwikkeld en er is een reorganisatie doorgevoerd. Door de bezuinigingen gaan capaciteit en expertise verloren. Deze ingrijpende maatregelen zijn in 2013 doorgevoerd. Vastgesteld is, dat de lat omhoog moet. De kwaliteit van medewerkers bepaalt in sterke mate of de Open Universiteit echt beter wordt in wat zij doet.

Als beheersingsmaatregelen kunnen worden genoemd: strakke monitoring in het College van bestuur, het Universitair managementteam en in overleggremia, voortdurende prioritering, de planning en controlcyclus en de auditgesprekken tussen College van bestuur en organisatieonderdelen, en een versterkt HRM-beleid.

Werkkapitaal en financieringsbehoefte

De liquiditeitspositie is in 2013 sterk verbeterd ten opzichte van 2012, als gevolg van vooruit ontvangen transitiegelden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de reorganisatie van het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK). Bedraagt het werkkapitaal ultimo 2012 nog negatief 3.796.000 euro, ultimo 2013 is dit sterk verbeterd en bedraagt positief 2.225.000 euro. In 2013 hebben geen externe financieringsactiviteiten plaatsgevonden en zijn ook geen middelen belegd in niet direct opeisbare middelen zoals effecten of deposito's.

Zoals ook blijkt uit de meerjarenbegroting in de continuïteitsparagraaf zullen ook de komende jaren geen externe financieringsactiviteiten plaatsvinden.

Treasury

Beleid, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het Treasurystatuut. Dat voldoet aan de richtlijnen die zijn verwoord in de Regeling beleggen en belenen, uitgegeven door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Bij de Open Universiteit is het primaire treasurydoel financieel risicobeheer. Het secundaire doel is reductie van financieringskosten.

Aanwezigheid en werking intern risicobeheersings- en controlesysteem

De opzet en werking van de risicobeheersings- en controlesystemen worden jaarlijks getoetst. De managementletter van de externe accountant, waarin wordt ingegaan op de opzet en werking van de (financiële) interne risicobeheersings- en controlesystemen, wordt jaarlijks besproken met het College van bestuur en de Raad van toezicht. Monitoren van de aanbevelingen is een taak van het College van bestuur. Een belangrijk onderdeel van de risicobeheersings- en controlesystemen is de (financiële) rechtmatigheid. De financiële rechtmatigheid is in het Onderwijscontroleprotocol expliciet benoemd als onderdeel van de controlewerk-

zaamheden van de externe accountant. Toetsing vindt plaats aan de hand van het door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verstrekt referentiekader. Wet- en regelgeving die in dit verband van belang zijn, zijn de Europese aanbestedingsregels, de Regeling beleggen en belenen, de notitie Helderheid en richtlijnen inzake de scheiding tussen publieke en private activiteiten. De ontwikkelingen inzake overheidsfinanciering en de stringenter wordende regelgeving noodzaken de Open Universiteit om haar interne beheersings- en controlemaatregelen aan een voortdurende kritische blik te onderwerpen.

Investeringen 2014

Voor het begrotingsjaar 2014 zijn ICT-vervangingsinvesteringen voorzien ten bedrage van 1.080.000 euro, alsmede groot onderhoud aan gebouwen ten bedrage van 906.000 euro.

Begroting 2014

In de begroting 2014 zijn de financiële gevolgen verwerkt van de twee reorganisaties die in 2013 zijn ingezet. De begroting 2014 is ook gebaseerd op de nieuwe organisatie, die per 1 januari 2014 haar intrede heeft gedaan. De in april 2014 bijgestelde begroting sluit met een licht positief resultaat en dat wordt veroorzaakt door een aantal incidentele meevallers en uitloop van de in 2013 ingezette reorganisatie. Afgezet tegen de meerjarenbegroting tot en met 2018 kan worden vastgesteld, dat het eigen vermogen zich in positieve zin zal ontwikkelen en strak zal worden gemonitord.

Declaraties leden College van Bestuur

In overeenstemming met de brief van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 25 november 2011 met kenmerk 337429 inzake transparantie declaraties bestuurders is het onderstaande overzicht samengesteld.

Overzicht declaraties bestuursleden verslagjaar 2013 (bedragen in euro)

	drs. S.P. van den Eijnden	drs. ing. C.J. Brouwer	prof. mr. A. Oskamp
representatiekosten	4.464	2.450	2.254
reiskosten binnenland	8.273	8.884	8.160
reiskosten buitenland	1.715	7.338	5.455
overige kosten	9.248*	7.980**	1.258
totaal	23.700	26.652	17.127

* Waarvan 7.200 euro pensiekosten drs. S.P. van den Eijnden

** Waarvan 4.750 euro studiekosten in het kader van PhD-school drs. ing. C.J. Brouwer

Juridische structuur

Belangen van de instelling in andere maatschappijen zijn als volgt verdeeld.

	Aandeel in geplaatst kapitaal
OU Holding BV, Heerlen	100%
Open Universiteit Diensten BV, Heerlen	100%
Open Universiteit Deelnemingen BV, Heerlen	100%
Open Universiteit Bedrijfsopleidingen BV, Heerlen	100%
LEX BV, Heerlen*	100%

* Exploitatie is gestopt met ingang van 1 januari 2013.

Continuïteitsparagraaf

Personele kengetallen

	2013	2014	2015	2016
management/directie	27,00	17,00	16,00	16,00
onderwijzend personeel	-	-	-	-
wetenschappelijk personeel	280,22	264,52	241,44	234,84
overig*	268,50	255,47	243,25	235,45
totaal	575,72	536,99	500,69	486,29

* In 2016 is de categorie 'Overig' met twee procent gekort.

De in 2013 ingezette Open Universiteit-brede reorganisatie heeft als kwantitatief doel het aantal niet-wetenschappelijke functies (categorieën 'Management' en 'Overig') te verminderen. De eerste effecten zijn weliswaar al zichtbaar in 2013, maar komen grotendeels door onder andere de ontslagbeschermings-termijn in 2014 en 2015 terecht. Vanaf 2016 en daarop volgende jaren wordt uitgegaan van een verdere vermindering. Het verloop bij het wetenschappelijk personeel heeft voornamelijk te maken met personele gevolgen vanwege de reorganisatie die veroorzaakt is door de stopzetting van de subsidie voor het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK).

Balans (bedragen maal duizend euro)

	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2015	31-12-2016
materiële vaste activa	14.796	15.327	14.454	12.632
immateriële vaste activa	480	433	66	495
vaste activa	15.276	15.760	14.520	13.127
vlottende activa	31.199	26.295	25.137	24.814
totaal activa	46.475	42.055	39.657	37.941
algemene reserve (publiek)	3.513	3.799	4.597	5.623
algemene reserve (privaat)	-393	-393	-393	-393
bestemmingsreserve (publiek)	245	178	111	83
eigen vermogen	3.365	3.584	4.315	5.313
voorzieningen	14.136	11.307	8.528	5.996
vlottende passiva	28.974	27.164	26.814	26.632
totaal passiva	46.475	42.055	39.657	37.941

Raming baten en lasten (bedragen maal duizend euro)

	2013	2014	2015	2016
rijksbijdragen	38.509	38.909	39.394	39.424
overige overheidsbijdragen/subsidies	6.261	1.433	505	0
cursus-, les-, en examengelden	16.396	18.246	18.815	18.967
baten werk in opdracht van derden	4.249	4.773	4.773	4.155
overige baten	2.021	708	843	978
som der bedrijfsopbrengsten	67.436	64.069	64.330	63.524
personele lasten	48.883	45.066	46.006	45.162
inkomenoverdracht (MSM)	2.316	0	0	0
afschrijvingen	2.181	2.577	2.758	2.884
huisvestingslasten	2.730	3.148	2.557	2.675
overige lasten	11.778	12.707	12.347	11.884
dotaties voorzieningen	2.149	637	181	181
som der bedrijfskosten	70.037	64.135	63.849	62.786
bedrijfsresultaat	-2.601	-66	481	738
rentebaten	190	285	250	260
resultaat gewone bedrijfsuitoefening	-2.411	219	731	998
buitengewoon resultaat	0	0	0	0
resultaat boekjaar	-2.411	219	731	998

Eigen vermogen

Ultimo 2013 bedraagt het eigen vermogen 3.365.000 euro. Voorzien wordt dat het eigen vermogen in de komende jaren toeneemt. Ultimo 2016 wordt een eigen vermogen verwacht van 5.313.000 euro.

Financieringsstructuur

Op basis van de meerjarenbegroting blijkt, dat er geen externe financieringsactiviteiten noodzakelijk zijn. De cijfers tot en met 2016 zijn conservatief begroot. Voor wat betreft toekomstige strategische projecten zijn nog geen cijfers in de meerjarenraming opgenomen. De inhoudelijke uitwerking van deze projecten en daaruit voortvloeiend de financiële vertaling is de komende periode punt van aandacht.

Beschikbare liquiditeiten zullen, indien dit zich zal voordoen, alleen worden belegd in direct opeisbare middelen. De Open Universiteit voldoet hiermee aan de Regeling beleggen en belenen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Het beleid van de Open Universiteit is de komende jaren gericht op het aansterken van het eigen vermogen door strakke sturing en bewaking van de bedrijfsprocessen, het monitoren van gesignaleerde risico's alsmede een permanente afweging bij het inpassen van de financiële gevolgen van strategische projecten binnen de beschikbare financiële kaders.

Reserves

De reserves vertonen richting 2016 een stijgende lijn door de positieve resultaten die worden voorzien vanaf boekjaar 2014.

Verwacht wordt dat de Open Universiteit ultimo 2016 beschikt over reserves ter grootte van 5.313.000 euro. Door de ingezette reorganisaties in 2013 zijn de voorzieningen op de balans per 31 december 2013 aanzienlijk toegenomen. In de jaren tot en met 2016 vertonen deze een dalende lijn vanwege de afwikkeling van de financiële gevolgen van de reorganisaties.

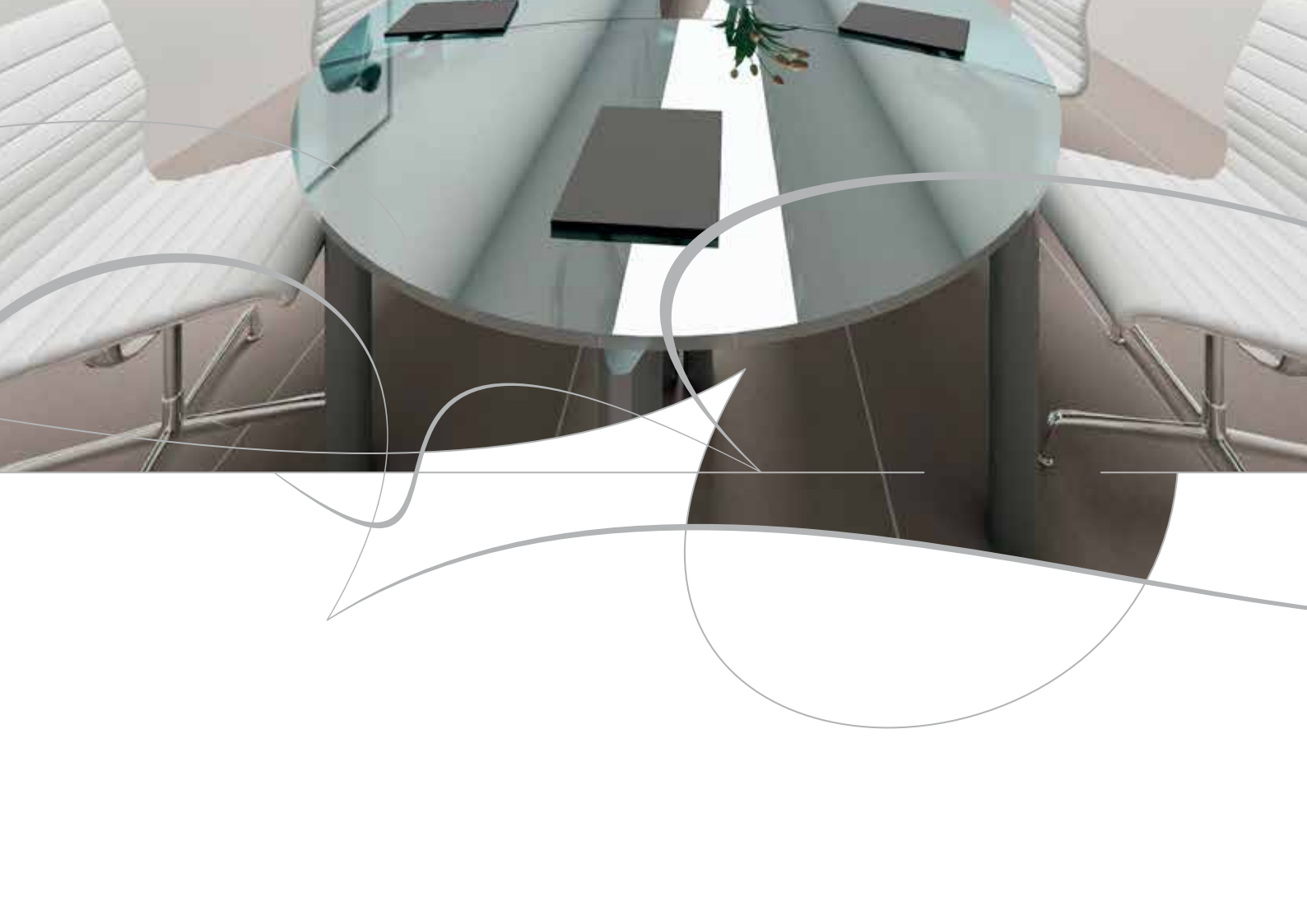
Huisvestingsbeleid

In de huisvestingslasten zijn inbegrepen de afschrijving op duurzame uitgaven voor een ingrijpende renovatie in 2014 en gedurende alle jaren groot onderhoud volgens het Meerjaren onderhoudsplan van de Open Universiteit.

hoofdstuk tien

Helderheid en governance

Notitie Helderheid

De richtlijnen uit de notitie Helderheid zijn stringent toegepast bij zowel de publieke verantwoording als bij het interne toezicht van de Open Universiteit.

Thema 1 Uitbesteding

De Open Universiteit heeft in 2013 geen delen van geregistreerde opleidingen uitbesteed aan private organisaties die niet door de overheid bekostigd worden.

Thema 2 Investeren van publieke middelen in private activiteiten

De Open Universiteit investeert in het verslagjaar 5.000 euro in private activiteiten van haar deelnemingen. In het kader van de splitsing publiek/privaat is eind 2009 een holdingstructuur opgezet om private activiteiten separaat te financieren.

Thema 3 Het verlenen van vrijstellingen

Verlening van vrijstellingen is een taak die bij wet belegd is bij de examencommissie. Bij de Open Universiteit is de centrale Commissie voor de examens bevoegd vrijstelling te verlenen op grond van artikel 7.12 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, in combinatie met artikel 7.13 van diezelfde wet, en de Onderwijs- en examenregelingen van de Open Universiteit. De Commissie voor de examens doet dat op twee gronden. Ten eerste: elders gevolgd hoger beroepsonderwijs of wetenschappelijk onderwijs (voor de bachelor) c.q. wetenschappelijk onderwijs (voor de master) dat naar het oordeel van de commissie naar inhoud, omvang en niveau in voldoende mate overeenstemt met het vrij te stellen deel van de opleiding van de Open Universiteit en dat de student daardoor reeds in gelijke of hoge mate een bewijs van bekwaamheid heeft geleverd. Ten tweede: buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden die naar het oordeel van de commissie naar inhoud, omvang en niveau, voldoende overeenstemmen met het vrij te stellen deel van de opleiding. De Commissie voor de examens kan binnen de opleiding vrijstelling verlenen voor het afleggen van een of meer tentamens, met dien verstande dat de student altijd minimaal 25 procent van het aantal studiepunten bij de Open Universiteit moet behalen. Een bachelor- of mastergetuigschrift kan alleen verleend worden als de student aan deze verplichting voldaan heeft.

Thema 4 Bekostiging van buitenlandse studenten

De Open Universiteit kent in 2013 geen studentgebonden bekostiging voor wat betreft inschrijvingen. Voor de bekostiging van graden zijn de algemeen geldende wettelijke voorschriften van toepassing.

Thema 5 Collegegeld niet betaald door student zelf

De Open Universiteit heeft hiervoor geen voorzieningen. Wel kent de instelling een wettelijk opgelegde regeling, waardoor minder draagkrachtige studenten een tegemoetkoming in de studiekosten kunnen verkrijgen.

Thema 8 Bekostiging van maatwerktrajecten

De Open Universiteit organiseert in 2013 geen maatwerktrajecten voor bedrijven of organisaties voor zover het regulier bekostigde studenten betreft.

De thema's 6, 7 en 9 zijn niet van toepassing op de Open Universiteit.

Regeling beleggen en belenen

De Open Universiteit heeft in 2013 geen externe middelen aangetrokken of uitgezet welke niet voldoen aan de Regeling beleggen en belenen. De vrijgekomen middelen uit operationele kasstromen zijn als direct opneembare tegoeden beheerd. Van de rekening courant-faciliteiten is in 2013 geen gebruikgemaakt.

Governance

De Open Universiteit onderschrijft de Code Goed Bestuur Universiteiten van de vereniging van universiteiten (VSNU).

Beleid voor beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

Het personeelsbeleid van de Open Universiteit is erop gericht zoveel mogelijk te voorkomen dat medewerkers aanspraak moeten maken op een ontslaguitkering. Op 16 juli 2013 heeft het College van bestuur een reorganisatieplan en bijbehorend personeelsplan vastgesteld. Als gevolg van deze reorganisatie worden 52 medewerkers met ontslag bedreigd. Van deze

medewerkers zijn er 33 binnen de Open Universiteit herplaatst. Twee medewerkers hebben gebruikgemaakt van de mobiliteitspremie. Met de zeventien medewerkers die niet intern herplaatst kunnen worden, zijn nadere afspraken gemaakt over verdere invulling van het herplaatsingsonderzoek, waarbij de begeleiding naar de externe arbeidsmarkt plaatsvindt door een professioneel outplacementbureau.

Informatie over afhandeling klachten van studenten

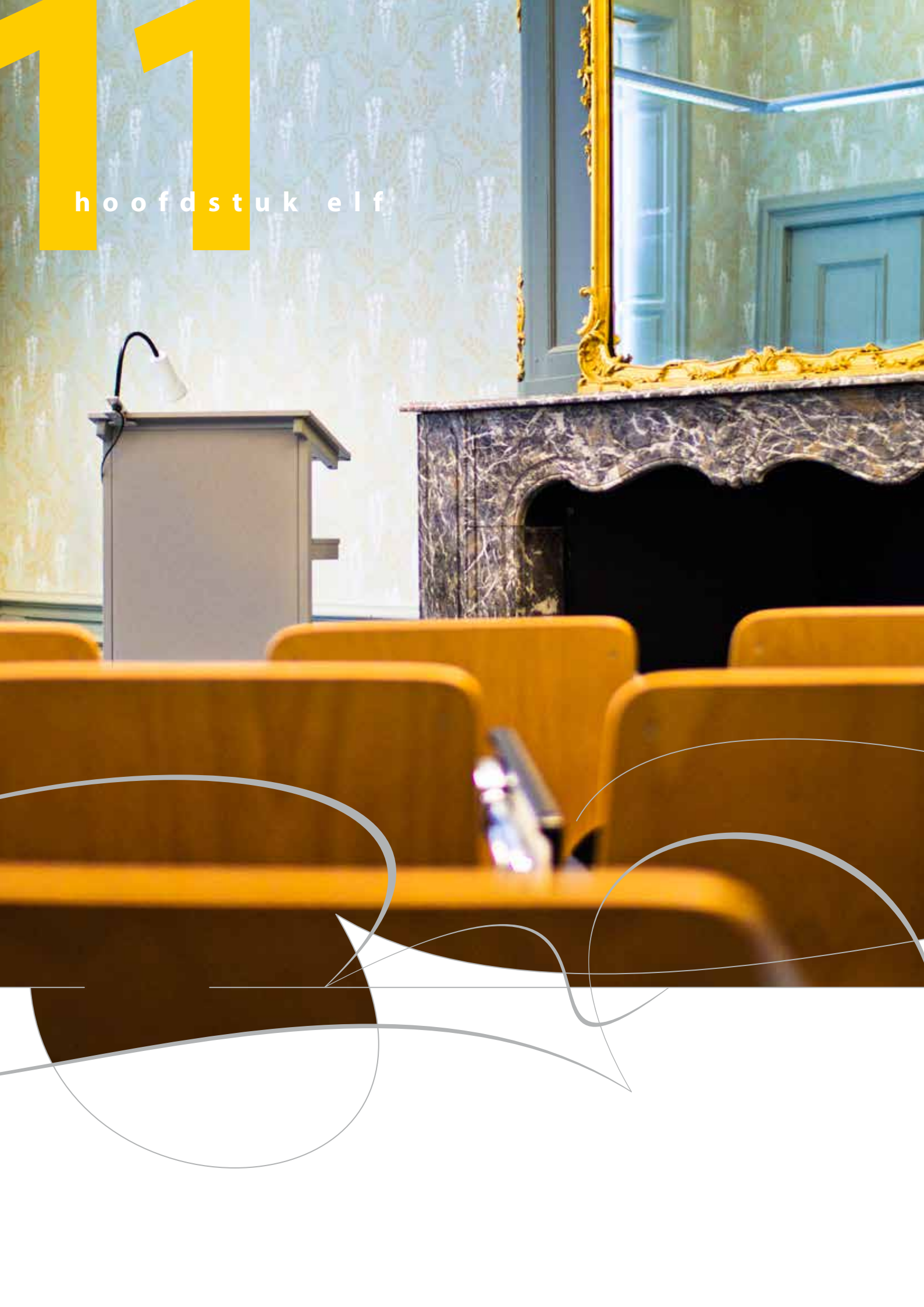
Studenten die klachten hebben, kunnen terecht bij één loket. Daar komen alle beroepen, klachten en bezwaren binnen. In 2013 zijn 233 geschillen binnengekomen die alle zijn afgehandeld.

11

h o o f d s t u k e l f

Verlag van de Raad van toezicht

In 2013 komt de Raad van toezicht vijf keer bijeen in aanwezigheid van het College van bestuur. Naast de reguliere vergaderingen zijn er thema- en strategie-bijeenkomsten. De Raad overlegt ook zonder dat het College van bestuur hierbij aanwezig is. Ook buiten de reguliere vergaderingen van de Raad van toezicht is er contact tussen de voorzitter van de Raad van toezicht en leden van de Raad. Tussentijds ontvangt de Raad van het College van bestuur voortgangsrapportages over beleidsactualiteiten. Verder is er periodiek contact tussen de voorzitter van de Raad van toezicht en de voorzitter van het College van bestuur. Met de Studentenraad en de Ondernemingsraad overlegt de Raad twee keer. Dat gebeurt in een positief-kritische sfeer, waarbij onder meer gesproken is over de reorganisaties die in 2013 worden doorgevoerd, de begroting 2014 en de voorziene invoering van een vernieuwd onderwijsmodel.

De Raad van toezicht heeft zijn steun gegeven aan het voorstel over prestatieafspraken, dat door het College van bestuur eind januari 2013 bij de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek wordt ingediend. De Raad constateert dat de Open Universiteit met de geformuleerde ambities in het voorstel voor de prestatieafspraken invulling geeft aan de nieuwe koers die verwoord wordt in het Instellingsplan 2012 – 2016. Leren in tijden van verandering. Met instemming neemt de Raad kennis van het positieve besluit van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dat in april volgt.

Gedurende het jaar volgt de Raad van toezicht nauwgezet de veranderingen die binnen de instelling worden doorgevoerd als onderdeel van de nieuwe koers. Het gaat hierbij onder meer om een verandering in de organisatiestructuur, gericht op verbetering van de sturing en het slagvaardiger maken van de organisatie, en een instellingsbrede reorganisatie die gericht is op kostenbesparing in ondersteunende processen. De Raad beschouwt deze veranderingen als noodzakelijk. Tegelijkertijd beseft de Raad dat de gevolgen voor individuele medewerkers hard zijn, want de reorganisatie kan niet plaatsvinden zonder gedwongen ontslagen. De Raad bespreekt verder meerdere keren met het College van bestuur de voortgang van de ontwikkeling van een vernieuwd onderwijsmodel. Ook de ontwikkeling van een nieuwe elektronische leeromgeving krijgt meermaals aandacht. Verder laat de Raad zich door het College van bestuur informeren over de voorbereidingen voor de instellingstoets kwaliteitszorg, die in 2014 plaatsvindt.

In het voorjaar van 2013 wordt ook de Raad van toezicht volledig verrast door het voornemen van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om de

subsidie voor het Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek (LOOK) te beëindigen. Dat centrum is dan nog maar korte tijd met steun van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap actief en maakt een belangrijk deel uit van het profielbepalend onderzoek van de Open Universiteit. De Raad overlegt samen met het College van bestuur met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in de hoop dat de subsidie stop afgewend kan worden. Dat blijkt echter niet het geval. Het gevolg is dat de Open Universiteit in de tweede helft van 2013 een tweede reorganisatie moet doorvoeren.

De ontwikkeling van de financiële situatie baart de Raad van toezicht zorgen. Die ontwikkeling is herhaaldelijk onderwerp van overleg met het College van bestuur. Daarbij stelt de Raad vast, dat het enerzijds zaak is aan de kostenkant waar mogelijk verdere besparingen door te voeren. Anderzijds moeten belangrijke vernieuwingen worden doorgevoerd en er moet groei in activiteiten gerealiseerd worden om de continuïteit van de Open Universiteit op langere termijn te kunnen waarborgen. Tegen die achtergrond worden in juni het jaarverslag en de jaarrekening over 2012 goedgekeurd alsmede de opgestelde meerjarenbegroting. Eind 2013 verleent de Raad zijn goedkeuring aan de begroting 2014. Bij de behandeling van de jaarstukken heeft de Raad vastgesteld dat verwerving en besteding van middelen door de Open Universiteit op een rechtmatige en doelmatige wijze zijn verlopen. In het bezoldigingsbeleid voor het College van bestuur zijn in het verslagjaar geen wijzigingen aangebracht. Halverwege het verslagjaar besluit de Raad KPMG als nieuwe externe accountant aan te wijzen.

Per 1 maart 2013 worden drs. Peter Valks en prof. dr. ir. Jo van Engelen door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap herbenoemd als lid van de Raad van toezicht voor een termijn van vier jaar. Daarnaast bereidt de Raad de invulling voor van de vacature die eerder door het vertrek van prof. dr. Raoul van Esbroeck is ontstaan. Een benoemingsvoordracht om in zijn opvolging te voorzien, legt de Raad in het laatste kwartaal van 2013 aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor. Prof. dr. ir. Marjolein van Asselt wordt vervolgens door de minister benoemd; haar benoeming gaat in op 1 mei 2014.

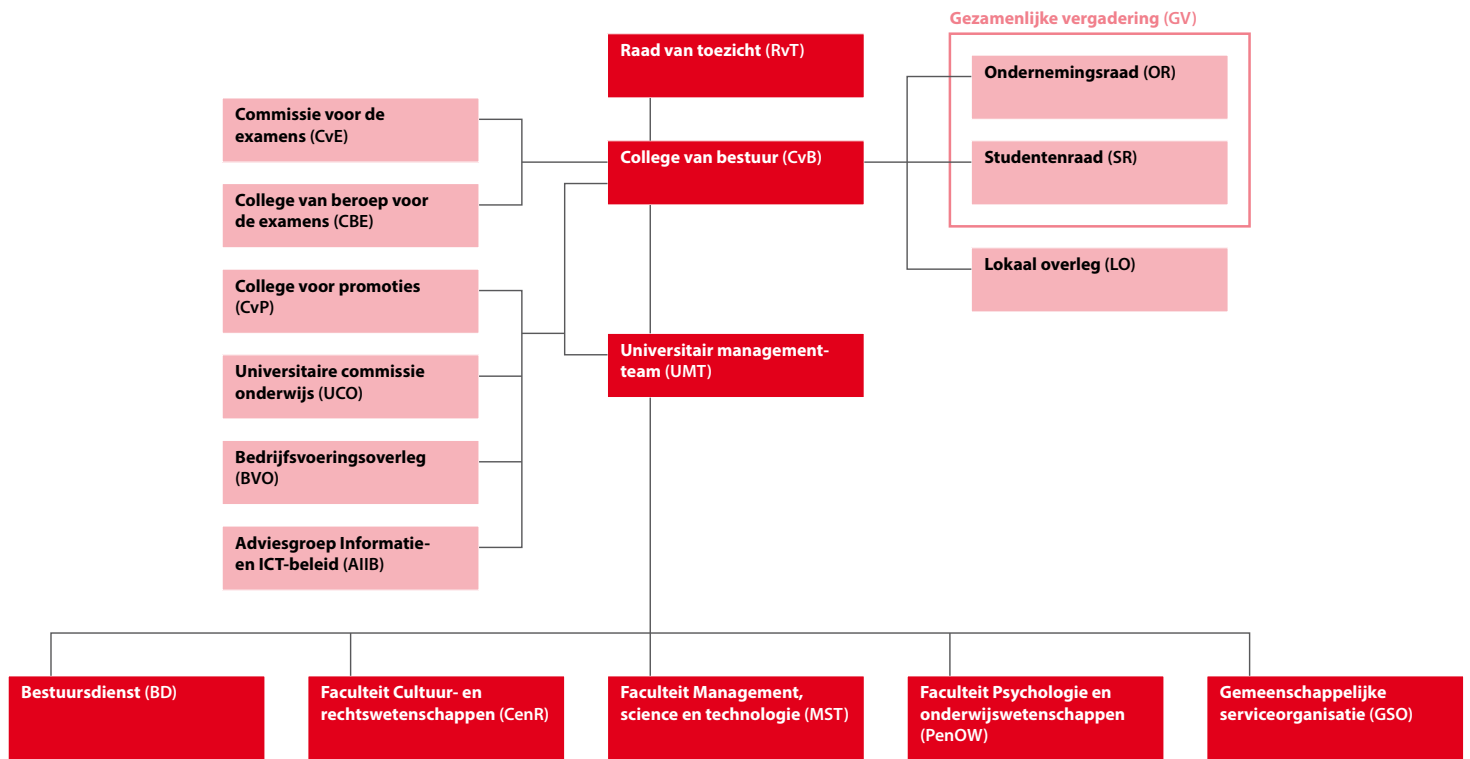
Gelet op de financiële situatie en het feit dat kostenbesparingen de organisatie in brede zin raken, acht de Raad van toezicht het noodzakelijk dat dit ook zichtbaar is in de omvang van het College van bestuur. Daarom besluit de Raad het aantal leden van het College van bestuur terug te brengen van drie naar twee. Na overleg met het College van bestuur en

gehoord de medezeggenschap besluit de Raad
drs. ing. Cees Brouwer per 1 januari te ontheffen van
zijn taken en verantwoordelijkheden als vicevoorzitter
van het College van bestuur. Drs. ing. Cees Brouwer
verricht tot uiterlijk 1 januari 2015 nog een aantal taken
voor de Open Universiteit.

Onder verwijzing naar de Code Goed Bestuur
Universiteiten uit 2013 wordt opgemerkt dat naar
het oordeel van de Raad van toezicht het principe
'onafhankelijkheid' gewaarborgd is.

Bijlage 1 Organogram

Jaarrekening 2013

Open Universiteit

Inhoudsopgave

Jaarrekening 2013

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2013	58
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2013	59
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2013	60
Toelichting op de geconsolideerde balans	72
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	82

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2013	96
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2013	98
Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten	100

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	105
Voorstel tot resultaatbestemming	107
Gebeurtenissen na balansdatum	107

Vastgesteld door het College van bestuur op 29 april 2014

Goedgekeurd door de Raad van toezicht op 22 mei 2014

Jaarrekening 2013
U2013/00000
Open Universiteit
Nummer Bevoegd gezag 30720
Bronnummer 22NC

Geconsolideerde balans per 31 december 2013

Na voorstel resultaatbestemming

(Bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2013 €	31-12-2012 €
VASTE ACTIVA		
1.1 Immateriële vaste activa	480	251
1.2 Materiële vaste activa	14.796	16.060
VLOTTENDE ACTIVA		
1.4 Voorraden	990	1.439
1.5 Vorderingen	5.307	4.993
1.7 Liquide middelen	24.902	13.707
	<u>46.475</u>	<u>36.450</u>
Passiva		
2.1 Eigen vermogen	3.365	5.776
2.2 Voorzieningen	14.136	6.739
2.4 Kortlopende schulden	28.974	23.935
	<u>46.475</u>	<u>36.450</u>

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2013

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014 €	Rekening 2013 €	Begroting 2013 €	Rekening 2012 €
BATEN				
3.1 Rijksbijdragen	38.515	38.509	39.312	39.493
3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies	2.316	6.261	6.225	6.444
3.3 Cursus-, les- en examengelden	17.854	16.396	17.424	15.354
3.4 Baten werk in opdracht van derden	3.770	4.249	4.003	4.972
3.5 Overige baten	655	2.021	1.414	1.981
	-----	-----	-----	-----
Totaal baten	63.110	67.436	68.378	68.244
LASTEN				
4.1 Personele lasten	45.995	51.032	49.794	50.003
Inkomensoverdracht (MSM)	2.316	2.316	2.311	2.311
4.2 Afschrijvingen	2.493	2.181	2.144	1.972
4.3 Huisvestingslasten	2.872	2.730	2.944	2.858
4.4 Overige instellingslasten	11.264	11.778	11.325	12.156
	-----	-----	-----	-----
Totaal lasten	64.940	70.037	68.518	69.300
Saldo baten en lasten	(1.830)	(2.601)	(140)	(1.056)
5 Financiële baten en lasten	285	190	230	276
	-----	-----	-----	-----
Resultaat	(1.545)	(2.411)	90	(780)

Toelichting verschillen tussen begroting en realisatie 2013

Baten

Ten opzichte van de begroting wijken de baten negatief af met (942)k. Dit kan hoofdzakelijk worden toegeschreven aan minder rijksbijdrage autonoom (276)k, minder prestatiebekostiging (591)k, minder cursusopbrengsten/commerciële opleidingen (€ 1.028)k, meer baten werk voor derden 246k met name door een toename van contractonderzoek en meer overige baten 607k.

Lasten

De personele lasten wijken 1.238k af van de begroting en worden verklaard uit een stijging van de dotatie voorzieningen 1.774k en stijging inhuur derden 944k. De salarislasten daalden per saldo met (1.463)k. Deze daling wordt verklaard uit enerzijds een daling van de personele bezetting met gemiddeld 25 fte en anderzijds een stijging van de personele lasten door de cao loonstijging en stijging van de sociale lasten.

De overige instellingslasten stijgen met 453k, hoofdzakelijk vanwege een stijging van de administratie- en beheerkosten 66k en een stijging van de materiaalgebonden lasten 416k.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2013

(Bedragen x € 1.000)

	2013 €	2012 €
Kasstroom uit operationele activiteiten:		
Resultaat	(2.411)	(780)
Aanpassingen voor:		
4.2 Afschrijvingen	2.181	1.972
Overige waardeveranderingen	(17)	0
2.2 Mutatie voorzieningen	7.397	(1.381)
	<hr/> 9.561	<hr/> 591
Mutaties in werkkapitaal:		
1.4 Voorraden	449	(333)
1.5 Vorderingen	(504)	2.176
2.4 Kortlopende schulden	5.039	1.574
	<hr/> 4.984	<hr/> 3.417
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	12.134	3.228
5 Ontvangen interest	190	276
5 Betaalde interest	0	0
	<hr/> 190	<hr/> 276
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	12.324	3.504
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:		
1.1 Investerings immateriële vaste activa	(419)	(246)
1.2 Investerings materiële vaste activa	(713)	(1.035)
Desinvesteringen materiële vaste activa	3	15
	<hr/> (1.129)	<hr/> (1.266)
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	(1.129)	(1.266)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:		
Mutatie langlopende schulden	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutatie liquide middelen	11.195	2.238
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
1.7 Stand per 1 januari	13.707	11.469
Mutatie boekjaar	11.195	2.238
1.7 Stand per 31 december	<hr/> 24.902	<hr/> 13.707

Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

Activiteiten

Aan de Open Universiteit is op basis van de wet (artikel 1 lid 2. Boek 2 BW en artikel 1.8 Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek) rechtspersoonlijkheid toegekend.

De wettelijke taak van de universiteit is beschreven in artikel 1.3 lid 4 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW):

“De Open Universiteit is gericht op het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs en hoger beroepsonderwijs, het in overeenstemming met het profiel van de Open Universiteit verrichten van wetenschappelijk onderzoek en onderzoek gericht op de beroepspraktijk, alsmede het leveren van een bijdrage aan de vernieuwing van het hoger onderwijs. Zij verzorgt in elk geval initiële opleidingen. Zij verzorgt deze in de vorm van afstandsonderwijs”.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting opgenomen in het jaarverslag.

Groepsverhoudingen

De instelling behoort tot een groep met Open Universiteit als hoofd. De jaarrekening van de instelling is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Open Universiteit gevestigd Valkenburgerweg 177 te Heerlen.

Stelselwijzigingen

In 2013 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

In 2013 heeft zich de volgende schattingswijziging voorgedaan.

Inschrijvingsduur commerciële opleidingen

De inschrijvingsduur voor de commerciële opleidingen is opnieuw beoordeeld in 2013. Tot 2012 is uitgegaan van een gemiddelde inschrijvingsduur voor commerciële opleidingen van 30 maanden. De beoordeling in 2013 heeft er toe geleid dat de Open Universiteit de commerciële opleidingen voor wat betreft de gemiddelde inschrijvingsduur heeft opgesplitst in Certified Professional Programs (CPP's) en begeleidende Masters. Voor de CPP's zal met ingang van 2013 een gemiddelde inschrijvingsduur van 14 maanden worden gehanteerd. Voor de begeleidende Masters is uitgegaan van een gemiddelde inschrijvingsduur van 17 maanden. Het effect van deze schattingswijziging over 2013 bedraagt 24k.

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de instelling en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat.

Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de instelling een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare termijn weer te vervreemden, worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans inzake de Financiële vaste activa.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutel-functionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Waarderingsgrondslagen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening van de Open Universiteit is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de instelling. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de instelling zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijziging zoals opgenomen onder de toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2013.

In de balans ultimo 2012 is de rubricering gewijzigd van 96k betrekking hebbend op licenties. Ultimo 2012 waren deze verantwoord onder de overlopende activa. Daar dit echter in feite immateriële vaste activa betreft, is voor de jaarrekening 2013 gekozen om deze te verantwoorden onder de immateriële vaste activa. De wijziging heeft geen invloed op het resultaat en het eigen vermogen per 31 december 2012.

Ook is het kasstroomoverzicht in 2013 in overeenstemming gebracht met RJ660.311. In 2012 is uitgegaan van het resultaat voor interest als uitgangspunt. Voor de jaarrekening 2013 is echter het resultaat als uitgangspunt genomen.

Transacties in vreemde valuta's

Transacties luidend in vreemde valuta's worden in de betreffende functionele valuta van de groepsmaatschappijen omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Na de eerste opname worden handels- en overige vorderingen evenals handelsschulden en overige nog te betalen posten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De geldmiddelen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen en aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van alle individueel significante vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Alle individueel significante vorderingen en beleggingen waarvan is vastgesteld dat deze niet specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele waardevermindering die zich al heeft voorgedaan maar nog niet is vastgesteld. Van individueel niet significante vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderversverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderversverlies wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de paragraaf 'bijzondere waardeverminderingen'.

Concessies, vergunningen en rechten van intellectueel eigendom

Kosten van immateriële vaste activa anders dan intern gegenereerde, waaronder octrooien en licenties, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de instelling in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingen starten direct na ingebruikname, waarbij er fictief van uitgegaan wordt, dat alle investeringen in één boekjaar geacht worden (gemiddeld) per 1 juli van dat jaar in gebruik genomen te zijn.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Terreinwerkzaamheden:	30 jaar
Gebouwen t/m 1999:	30 jaar
Gebouwen vanaf 2000:	
Casco:	60 jaar
Afbouw:	30 jaar
Inbouwpakketten en technische installaties:	15 jaar
Verbouwingskosten gebouwen in eigendom:	resterende levensduur
Verbouwingskosten studiecetra:	duur huurcontract
Binnenzonwering:	10 jaar
Buitenzonwering en bewakingssysteem:	10 jaar
Computers (gemiddeld):	3 jaar
Overige vaste activa:	5 jaar
Software:	5 jaar

De volgende activeringsgrenzen zijn van toepassing (incl. BTW):

1. Nieuwe gebouwen en terreinwerkzaamheden:
Alle uitgaven die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
2. Verbouwingskosten gebouwen centrale vestiging:
Alle samenhangende uitgaven (projecten), voor zover deze € 100k te boven gaan en die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

3. Verbouwkosten studiecetra:

Alle samenhangende uitgaven die per project meer dan € 40k bedragen en die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

4. Duurzame gebruiksgoederen / resterende activa inclusief PC's:

Activeren boven een aanschafwaarde van € 3k per stuk. Het is hierbij mogelijk om – bij voldoende onderlinge samenhang – de investering projectmatig te benaderen, waarbij het criterium 'investeren per stuk' kan worden losgelaten.

5. Gebruikerssoftware:

Uitsluitend de extern ontwikkelde c.q. aangekochte software, boven een aanschafwaarde van € 11,5k per applicatie. Bij aanpassingen en uitbreidingen van extern gekochte of ontwikkelde software geldt als aanvullend criterium om tot activeren over te gaan, dat de genoemde aanpassing of uitbreiding de economische levensduur van de applicatie verlengt.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële en immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroomgenererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vorraden

Het cursusmateriaal wordt gewaardeerd tegen de kostprijs van papier, drukwerk en afwerking, voor zover eigen productie.

In geval het aankopen bij derden betreft, worden de voorraden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsreserve - Hooglerarenfonds

Dit betreft een bestemmingsreserve voor een hooglerarenfonds van de faculteit Cultuurwetenschappen voor een bedrag van € 83k welk in toekomstige jaren benut zal gaan worden. Het bestuur heeft deze beperking aangebracht.

Bestemmingsfonds - Promotiefonds LOOK

Als uitvloeisel van het reorganisatie- en personeelsplan Ruud de Moor Centrum 2011 is het College van Bestuur met de Ondernemingsraad overeengekomen om in 2012 een promotiefonds in het leven te roepen van waaruit, onder bepaalde voorwaarden, een promotietraject kan worden gefinancierd. In 2012 is een bedrag ad €296k gedoteerd aan dit fonds, ten laste van de algemene reserve. De aanwending hiervan zal plaatsvinden tot medio 2016.

Voor een verdere toelichting van het eigen vermogen wordt verwezen naar het enkelvoudig deel van deze jaarrekening.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Bij het contant maken is de lange termijn marktrente ad 3% (2012: 3%) als disconteringsvoet gehanteerd.

Voorziening wachtgeldverplichtingen

De voorziening voor wachtgeldverplichtingen wordt berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen.

Voorziening reorganisatie

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen als op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan is gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de instelling.

De voorziening wordt berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen.

Voorziening eigen risico WAO

De voorziening eigen risico WAO wordt eveneens berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige verplichtingen.

Voorziening jubileumuitkeringen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen.

De berekening is gebaseerd op verwachte toekomstige uitkeringen en de gemiddelde uitstroom.

Vooruitontvangen cursusgelden

De cursusgelden worden, na aftrek van de gemiddelde kosten van uitgeleverd cursusmateriaal, inclusief verpakings- en verzendkosten, tijdsevenredig toegerekend aan de inschrijvingsduur van 14 maanden.

Voor de commerciële opleidingen geldt een inschrijvingsduur van 14 maanden voor Certified Professional Programs (CPP's) en 17 maanden voor begeleidende Masters.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Bedragen in vreemde valuta worden opgenomen tegen de koers per ultimo boekjaar.

Leasing

De instelling kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel worden overgedragen, worden aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leasing

Bij de instelling kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de instelling ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten alsmede de rijksbijdrage en subsidies enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Opbrengstverantwoording

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidiëerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Baten werk in opdracht van derden

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de winst-en-verliesrekening verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum. Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengsten vermeerderd met eventuele opbrengsten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Overige baten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, inkomsten auteursrechten, detachering personeel, opbrengsten bedrijfsrestaurant en overige baten.

Personele lasten

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP per 31 december 2013 is 105,9%.

ABP werd in 2008 zwaar geraakt door de crisis op de financiële markten. Daarom hebben ze toen een herstelplan opgesteld. Hierin staat wat ze doen om de financiële situatie binnen 5 jaar te verbeteren. Dit plan is goedgekeurd door De Nederlandsche Bank, de toezichthouder van de Nederlandse pensioenfondsen.

De belangrijkste punten uit het herstelplan zijn:

- Zolang de dekkingsgraad lager is dan 105% worden de pensioenen niet aangepast aan de loonontwikkeling.
- De premie moet minimaal kostendekkend zijn en bij een lage dekkingsgraad (dekkingstekort) bijdragen aan herstel van het fonds. Om de financiële positie te verbeteren, geldt er een tijdelijke herstelopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioenen.
- Het beleggingsbeleid is aangepast waardoor het beleggingsrisico lager is.
- In het herstelplan is ruimte opgenomen om tegenvallers op te vangen. Als het herstel trager verloopt dan verwacht, kan het ABP bijvoorbeeld korten op de pensioenen.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Materiële vaste activa worden eveneens vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief, waarbij er fictief van uitgegaan wordt, dat alle investeringen in één boekjaar geacht worden (gemiddeld) per 1 juli van dat jaar in gebruik genomen te zijn. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder zijn begrepen de direct en indirect aan de omzet toerekenbare kosten waaronder huisvestingslasten en overige instellingslasten. De laatst genoemde categorie bestaat uit administratie- en beheerslasten, duurzame aanschaffingen, materiaalgebonden lasten, dotaties voorzieningen en algemene kosten.

Financiële baten en –lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

- De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitopslagen.

Toelichting op geconsolideerde balans

Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

(Bedragen x € 1.000)

	Concessies, vergunningen en rechten van intellectueel eigendom €	Totaal €
Stand per 1 januari 2013		
Aanschafwaarde	363	363
Cum. waardeverminderingen en afschrijvingen	(112)	(112)
Boekwaarde	<u>251</u>	<u>251</u>
Mutaties in de boekwaarde:		
Investeringen	419	419
Desinvesteringen	0	0
Afschrijvingen	(190)	(190)
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0
Saldo	<u>229</u>	<u>229</u>
Stand per 31 december 2013		
Aanschafwaarde	782	782
Cum. waardeverminderingen en afschrijvingen	(302)	(302)
Boekwaarde	<u>480</u>	<u>480</u>
Afschrijvingstermijnen	2-5 jaar	

Onder concessies, vergunningen en rechten van intellectueel eigendom zijn de kosten verantwoord voor extern aangekochte licenties met een looptijd langer dan een jaar.

1.2 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

(Bedragen x € 1.000)

	Grond	Terrein werkzaam heden	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Activa in aanleg	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2013						
Aanschafwaarde	2.069	2.230	28.789	6.312	0	39.400
Cum. waardeverminderingen en afschrijvingen	0	(1.225)	(17.410)	(4.705)	0	(23.340)
Boekwaarde	2.069	1.005	11.379	1.607	0	16.060
Mutaties in de boekwaarde:						
Investeringen	0	0	208	505	0	713
Desinvesteringen	0	0	0	(273)	0	(273)
Afschrijvingen	0	(74)	(1.119)	(784)	0	(1.977)
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	273	0	273
Herwaarderings	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	(74)	(911)	(279)	0	(1.264)
Stand per 31 december 2013						
Aanschafwaarde	2.069	2.230	28.997	6.544	0	39.840
Cum. waardeverminderingen en afschrijvingen	0	(1.299)	(18.529)	(5.216)	0	(25.044)
Boekwaarde	2.069	931	10.468	1.328	0	14.796
Afschrijvingstermijnen:	n.v.t.	3,33%	1,67%	20%		
		10%	3,33%	33%		
		20%	6,67%			
			20%			
			10%			

De onroerende zaakbelasting 2013 voor de gebouwen in Heerlen is gebaseerd op een waarde van € 16.256 op peildatum 1 januari 2011. De opstallen in Heerlen zijn in 2013 verzekerd voor een waarde van € 38.562k.

De actuele waarde van de bedrijfsgebouwen en -terreinen is ultimo 2013 door onafhankelijke taxateurs gewaardeerd op €15.156k. De taxaties zijn gebaseerd op de methodiek van desktop taxatie. In dit geval worden de in het verleden uitgevoerde taxatie(s) als basis genomen met de desbetreffende uitgangspunten, waarbij er een gevelinspectie ter plekke wordt uitgevoerd.

Flottende activa

1.4 Voorraden

De post voorraad kan als volgt nader worden gespecificeerd:

		31-12-2013		31-12-2012
	€	€	€	€
Verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	1.281		1.663	
Af: Voorziening voor incurantheid	(291)		(224)	
Totaal		990		1.439

1.5 Vorderingen

De post vorderingen kan als volgt nader worden gespecificeerd:

		31-12-2013		31-12-2012
	€	€	€	€
Studenten/deelnemers/ cursisten		3.837		3.320
Belastingvorderingen		0		2
Overige vorderingen		880		1.139
Vooruitbetaalde kosten	952		833	
Verstreckte voorschotten	38		47	
Overige	0		2	
Overlopende activa		990		882
Af: Voorziening wegens oninbaarheid		(400)		(350)
Totaal		5.307		4.993

Onder de vorderingen zijn geen vorderingen opgenomen met een resterende looptijd langer dan een jaar.
Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2013	2012
	€	€
Stand per 1 januari	350	315
Onttrekking	(20)	(58)
Dotatie	70	93
Stand per 31 december	400	350

Debiteuren

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Debiteuren Studenten/deelnemers/cursisten	3.837	3.320
Af: voorziening dubieuze debiteuren	(400)	(350)
Totaal	3.437	2.970

Overige vorderingen

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Rente	161	258
Nog te ontvangen subsidiebedragen projecten	431	837
Overige	288	44
Totaal	880	1.139

Onder de overige vorderingen is begrepen een vordering op de belastingdienst inzake een eenmalige teruggaaf basispremie WAO/WIA 2013 ad €166k.

1.7 Liquide middelen

De post liquide middelen kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Kasmiddelen	3	2
Tegoeden op bank- en girorekeningen	24.899	13.705
Totaal	24.902	13.707

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Open Universiteit.

2.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de balans in de enkelvoudige jaarrekening nader toegelicht.

2.2 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

(Bedragen x € 1.000)

Personeels-voorzieningen	Wacht- gelden	Reorgani- satie 2008	Reorgani- satie 2011	Reorgani- satie 2013	Eigen risico WAO	Jubileum- uitke- ringen	Totaal
	€	€	€		€	€	€
Stand per 1 januari 2013	2.472	542	2.033	0	750	942	6.739
Mutaties:							
Vrijval / Dotaties	44	(269)	(113)	9.118	(237)	58	8.601
Onttrekkingen	(728)	(54)	(242)	(60)	(34)	(127)	(1.245)
Rente mutatie	26	4	5	0	3	3	41
Stand per 31 december 2013	1.814	223	1.683	9.058	482	876	14.136
Kortlopend deel							
< 1 jaar	673	74	306	1.740	77	102	2.972
Middellang deel							
(2015-2018)	987	129	974	4.858	254	374	7.576
Langlopend deel							
> 5 jaar	154	20	403	2.460	151	400	3.588

Voorziening wachtgeldverplichtingen

De voorziening voor wachtgeldverplichtingen wordt berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen.

Voorziening reorganisatie

De voorziening reorganisatiekosten betreft de kosten die direct samenhangen met in gang gezette reorganisaties. Alle drie de reorganisatievoorzieningen zijn gevormd na de formalisering van een gedetailleerd plan voor de reorganisatie en na bekendmaking van de plannen aan de betrokkenen.

De voorziening wordt berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen.

Voorziening eigen risico WAO

In 2004 is het besluit genomen om ingaande 2004 eigenrisicodragers voor de wet op de arbeidsongeschiktheid (WAO) te worden. De berekening van de omvang van deze voorziening gebeurt op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen.

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband, echter met een maximale termijn van 10 jaar. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de uitbetaalde gemiddelde gelden en de gemiddelde uitstroom over de afgelopen 3 jaar.

Bij het contant maken van de voorzieningen is de lange termijn marktrente ad 3% (2012: 3%) als disconteringsvoet gehanteerd.

2.4 Kortlopende schulden

De post kortlopende schulden kan als volgt nader worden gespecificeerd:

		31-12-2013		31-12-2012
	€	€	€	€
Vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen OHW		3.288		3.221
Crediteuren		2.749		2.933
OCW/EZ		4.691		684
Loonheffing	2.180		2.171	
Omzetbelasting	99		221	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		2.279		2.392
Schulden terzake van pensioenen		684		675
Vooruitontvangen college- en lesgeld	9.174		9.321	
Vooruitontvangen subsidies				
OCW/EZ geoormerkt	105		191	
Vakantiegeld en -dagen	1.796		1.079	
Nog te betalen vakantietoelage				
	939		942	
Nog te ontvangen facturen	1.903		1.073	
Ontvangen bedragen ten behoeve van samenwerkingsverbanden	637		652	
Accountants- en administratiekosten	47		26	
Overige	682		746	
Overige schulden en lopende passiva		15.283		14.030
Totaal		28.974		23.935

Van de kortlopende schulden heeft een bedrag ad €2.859 k een looptijd langer dan een jaar.

Eenzijds betreft dit de middels brief OND/ODB-12/3952 U van 3 februari 2012 vooruitontvangen bijdrage OCW inzake de reorganisatie 2011 van het Ruud de Moor Centrum (LOOK) 2011 ad €760k.

Tevens betreft dit de middels brief OND/ODB-13/56289 U van 4 december 2013 vooruitontvangen bijdrage OCW inzake de reorganisatie 2013 van het onderzoekscentrum LOOK ad €3.931k. Hiervan heeft € 1.825k een looptijd langer dan een jaar.

Daarnaast heeft een bedrag ad €274 k betrekking op vooruitontvangen cursusgeld met een looptijd langer dan een jaar.

OCW/EZ

Het vooruitontvangen bedrag OCW betreft enerzijds de middels brief OND/ODB-12/3952 U van 3 februari 2012 vooruitontvangen bijdrage OCW inzake de reorganisatie van het Ruud de Moor Centrum (LOOK) 2011 ad €760k.

Daarnaast betreft dit de middels brief OND/ODB-13/56289 U van 4 december 2013 vooruitontvangen bijdrage OCW inzake de reorganisatie 2013 van het onderzoekscentrum LOOK ad €3.931k.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Deze post betreft de afdracht loonheffing en sociale lasten over de maand december.

Schulden terzake van pensioenen

Deze post betreft de afdracht pensioenpremies over de maand december.

Overzicht geormerkte subsidies OCW en EL&I (RJ 660, model G)

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule
(Regeling ROS art.13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidie-beschikking	
	Kenmerk	Datum			(aankruisen wat van toepassing is)	
Besluit vergoeding kosten	OND/ODB-13/56289U	4 december 2013	10.500	10.500	☐	X
		Totaal	10.500	10.500		

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

(Bedragen x €1.000)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Totale kosten EUR	Te verrekenen ultimo verslagjaar EUR
	Kenmerk	Datum				
Wikiwijs	OND/ODB-2009/133286	24 november 2009	2.081	3.567	3.462	105
	U OND/ODB-11/39 M	18 januari 2011				
	308366 397628 485669	5 juli 2011 11 april 2012 7 maart 2013	1.678			
		Totaal	3.759	3.567	3.462	105

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Aansprakelijkheid en garanties

Per balansdatum bestonden kredietfaciliteiten bij de ING Bank tot 2 miljoen euro in rekening courant. Als zekerheid is een positieve hypotheekverklaring verstrekt met als doel op 1e verzoek het recht van hypotheekvestiging op onroerende zaken en pandrecht roerende zaken te vestigen bij benutting van het krediet.

Ten behoeve van de huurovereenkomst van studiecetrum Rotterdam is door de Open Universiteit aan de Hooge Huys verzekeringen één bankgarantie afgegeven ad 40k.

(Meerjarige) financiële verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen bij de Open Universiteit betreffen de verplichtingen uit hoofde van operationele lease van kopieerapparatuur voor een totaalbedrag van € 261K. Deze verplichting heeft een resterende looptijd van 2,8 jaar.

Verder is er nog een leasecontract voor een personenauto. De openstaande verplichting per balansdatum bedraagt € 10k. Deze leaseverplichting heeft een resterende looptijd van 0,8 jaar.

Daarnaast zijn huurcontracten afgesloten ten behoeve van de huisvesting van de studiecentra. De totale huurverplichting bedraagt € 2.928k. De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd:

	EUR
Niet langer dan 1 jaar	1.086
Tussen 1 en 5 jaar	1.808
Langer dan 5 jaar	34
	<hr/>
	2.928

De operationele kosten worden lineair verspreid over de looptijd van de overeenkomst in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Voorwaardelijke verplichtingen

De Open Universiteit staat garant voor de financiële positie van OU Holding BV en haar deelnemingen.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de instelling een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de instelling te beperken.

De instelling zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

Marktrisico

Valutarisico

De instelling is voornamelijk werkzaam in Nederland en loopt derhalve geen significante valutarisico's.

Prijrisico

De instelling belegt niet in effecten en loopt derhalve geen significante prijrisico's.

Rente- en kasstroomrisico

De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (liquide middelen).

Voor vorderingen met variabele renteaftspraken loopt de instelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen loopt de instelling risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

De instelling maakt gebruik van bancaire kredietfaciliteiten. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Algemeen

De methode van resultaatbepaling is gebaseerd op het baten en lastenstelsel.

In verband met de taakstelling op het gebied van innovatie wordt een groot aantal projecten uitgevoerd die ten laste van de reguliere exploitatie worden geboekt.

Baten

3.1 Rijksbijdrage OCW

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	38.021	38.776	38.874
3.1.2 Overige subsidies OCW	488	536	619
Totaal rijksbijdragen	38.509	39.312	39.493

3.1.1 Rijksbijdrage OCW

Deze post betreft de toegekende rijksbijdrage conform brief d.d. 18 december 2013 kenmerk 2013/2/350415 voor een bedrag van € 39.087k en de toegekende prestatiebekostiging conform brief d.d. 29 april 2013 kenmerk 507935 voor een bedrag van € 1.132.

Van dit bedrag is €2.316 afzonderlijk verantwoord onder 3.2 de bijdrage ten behoeve van de MSM. Het restant heeft betrekking op de egalisatie van de subsidies ontvangen voor Geesteswetenschappen.

3.1.2 Overige subsidies OCW

Dit betreffen de geormerkte OCW subsidies Wikiwijs en Oerned. Voor een specificatie wordt verwezen naar het overzicht geormerkte subsidies OCW en EZ (RJ 660, model G).

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
Subsidie Wikiwijs	488	536	568
Subsidie Oerned	0	0	51
Totaal overige subsidies OCW	488	536	619

Subsidie Wikiwijs

Deze post betreft de subsidie toegekend middels brief OND/ODB-2009/133286 U van 24 november 2009 ad € 4.385k aan de Stichting Kennisnet en de Open Universiteit gezamenlijk voor de periode 1 september 2009 - 31 januari 2011. De einddatum van het project, fase 1 is verlengd tot 28 februari 2011 middels brief OND/ODB-11/39 M van 18 januari 2011.

Daarnaast heeft deze post betrekking op de subsidie toegekend middels brief 308366 van 5 juli 2011 en gewijzigd conform brief 397628 van 11 april 2012 en brief 485669 van 7 maart 2013. Middels deze brieven is een bedrag ad €1.678 toegekend aan de Open Universiteit voor de periode 1 maart 2011 – 31 december 2013.

Ultimo 2013 is een bedrag ad € 105k als vooruit ontvangen op de balans opgenomen.

Subsidie Oernd

Deze post betreft de subsidie toegekend middels brief PLW/2009/27630 van 7 december 2009 ad € 300k voor de periode 31 december 2009 tot en met 29 februari 2012. De looptijd van het project is middels brief U2011/7.806FRO verlengd tot 1 juli 2012. Per 1 juli 2012 is het project afgerond en de balanspost inzake afgewikkeld.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
Subsidie LOOK	3.945	3.914	4.133
Overige bijdragen (MSM)	2.316	2.311	2.311
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	6.261	6.225	6.444

Subsidie LOOK

Deze post betreft de subsidie toegekend middels brief OND/ODB-13/14332 U van 7 maart 2013 ad € 3.912k. Ultimo 2013 is een bedrag ad €186 betrekking hebbend op de uitvoering van het programma LOOK als schuld opgenomen op de balans. Dit bedrag zal in 2014 worden uitgeput.

Daarnaast betreft deze post de uitputting in 2013 van de in 2012 toegekende subsidie middels brief OND/ODB-12/3952 U van 3 februari 2012 ad € 5.870k. Ultimo 2012 is voor het reguliere programma een egalisatiereserve opgenomen van € 249k te realiseren in 2013. Deze egalisatiereserve is in 2013 met uitzondering van €30k gerealiseerd. De OU gaat uit van een terugbetalingsverplichting voor dit bedrag.

Overige bijdragen (MSM)

Deze post betreft de door het Ministerie via de Open Universiteit betaalde subsidie aan de Maastricht School of Management (MSM).

Het bedrag is in overeenstemming met de brief van 18 december 2013 kenmerk 2013/2/350415. De doorbetaling is onder de lasten verantwoord als inkomensoverdracht.

3.3 Cursus-, les- en examengelden

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	Begroting		
	2013	2013	2012
	€	€	€
Startpakket	1.648	1.828	1.556
Inschrijvingen	10.516	11.109	9.942
Commerciële opleidingen	4.990	5.422	4.757
Inschrijfgelden (oude regime)	164	0	203
Kortingsregeling KCOU	(279)	(272)	(267)
Overige kortingen	(1.086)	(1.066)	(1.272)
Overige kortingen (oude regime)	(9)	0	(12)
Tentamengelden	184	179	178
Vrijstellingsverzoeken	230	224	206
Vrijval/dotatie vooruitontvangen cursusgelden	38	0	63
Totaal cursus-, les-, en examengelden	16.396	17.424	15.354

Specificatie cursus-, les- en examengelden naar hoofdkostenplaatsen

Afdeling	2013	2012
	€	€
Informatica	1.800	1.628
Cultuurwetenschappen	1.435	1.313
Rechtswetenschappen	3.715	3.223
Managementwetenschappen	4.508	4.434
Natuurwetenschappen	531	563
Psychologie	3.934	3.755
Totaal faculteiten	15.923	14.916
CELSTEC	435	355
LOOK	0	19
Overig	38	64
Totaal	16.396	15.354

3.4 Baten werk in opdracht van derden

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2013		Begroting 2013		2012	
	€	€	€	€	€	€
Contractonderwijs		1.200		1.136		1.311
Internationale organisaties	957		906		722	
Nationale overheden	723		685		1.377	
NWO / ZonMW	478		433		467	
KWF	176		167		70	
Aids Fonds	157		149		74	
Non-profit organisaties	343		325		465	
		<hr/>		<hr/>		<hr/>
Contractonderzoek		2.834		2.665		3.175
Overige baten werk in opdracht van derden		215		202		486
Totaal baten werk in opdracht van derden		<hr/> 4.249		<hr/> 4.003		<hr/> 4.972

3.5 Overige baten

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2013		Begroting 2013		2012	
	€	€	€	€	€	€
Detachering personeel		304		132		191
Inkomsten auteursrechten		73		56		86
Verhuur onroerend goed		306		136		425
BTW pro rata regeling		97		100		105
Opbrengst bedrijfsrestaurant		98		215		123
Inzet ZAP		56		0		102
Bijdrage Phd program		358		299		321
Euro MBA		0		0		84
Vacatiegelden en SER		0		0		3
Kies op Maat		70		0		0
Schmalz		57		0		0
Overige posten		602		476		541
		<hr/>		<hr/>		<hr/>
Totaal overige baten		<hr/> 2.021		<hr/> 1.414		<hr/> 1.981

In bovenstaande specificatie zijn onder de overige posten enkel opbrengsten beneden €50k verantwoord.

Lasten

4.1 Personele lasten

De personele lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
Brutolonen en salarissen	34.258	35.423	34.860
Sociale lasten en pensioenpremies	8.757	9.055	8.344
4.1.1 Lonen en salarissen	43.015	44.478	43.204
Mutatie voorzieningen	2.149	375	607
Inhuur derden regulier	4.209	3.265	4.948
Overige	1.659	1.676	1.244
4.1.2 Overige personele lasten	8.017	5.316	6.799
Totaal	51.032	49.794	50.003

Bovenstaande posten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
BRUTOLONEN EN SALARISSSEN			
Salarissen	28.915	29.899	29.458
Vakantietoelagen	2.371	2.452	2.415
Overige toelagen	2.972	3.072	2.987
Totaal beloning voor arbeid	34.258	35.423	34.860

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
SOCIALE LASTEN EN PENSIOENPREMIES			
Pensioenpremies	5.675	5.868	5.322
Overige sociale lasten	3.082	3.187	3.022
Totaal sociale lasten	8.757	9.055	8.344

	Begroting		
	2013	2013	2012
	€	€	€
MUTATIE VOORZIENINGEN			
Dotatie reorganisatie voorziening 2008	(265)	0	0
Dotatie reorganisatie voorziening 2011	(108)	0	(375)
Dotatie reorganisatie voorziening 2013	9.118	0	0
Dotatie wachtgeld voorziening	70	375	644
Dotatie eigen risico WAO voorziening	(234)	0	3
Dotatie jubileumuitkeringen	61	0	71
	<u>8.642</u>	<u>375</u>	<u>343</u>
Waarderingscorrectie voorgaande jaren	0	0	264
Bijdrage OCW reorganisatie LOOK 2011	76	0	0
Bijdrage OCW reorganisatie LOOK 2013	(5.998)	0	0
Vrijval bijdrage OCW inzake de reorganisatie 2013 van het onderzoekscentrum LOOK	(571)	0	0
	<u>2.149</u>	<u>375</u>	<u>607</u>
Totaal mutatie voorzieningen	2.149	375	607

De pensioenregeling betreft een toegezegde-pensioenregeling, welke verwerkt is als een toegezegde-bijdrageregeling. Het pensioen is toegekend op basis van het middelloonstelsel en is ondergebracht bij het ABP/Loyalis. De Open Universiteit heeft in het geval van een tekort geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

De gemiddelde formatie nam af van 610 fte ultimo 2012 tot 585 fte ultimo 2013, hetgeen overeenkomt met een daling van 4,1% (fte zijn excl. stagiaires).

Personele lasten en fte-verdeling gesplitst naar hoofdkostenplaats

Afdeling	Rekening 2013 x€ 1.000	Rekening 2012 x€ 1.000	Bezetting 31-12-2013 WP fte	Bezetting 31-12-2013 OBP fte
	€	€	€	€
Informatica	2.975	3.262	30	8
Cultuurwetenschappen	2.341	1.784	26	4
Rechtswetenschappen	3.596	3.426	34	7
Managementwetenschappen	5.023	5.400	44	18
Natuurwetenschappen	1.468	1.421	13	4
Psychologie	4.271	4.037	48	9
Totaal faculteiten	19.674	19.330	195	50
CELSTEC	6.274	5.647	65	25
LOOK	2.696	2.390	23	8
Totaal overige afdelingen	16.030	17.081	6	204
Subtotaal	44.674	44.448	289	287
			(2012:296)	(2012:306)
			(fte zijn excl. stagiaires)	
Mutatie voorzieningen	2.149	607		
Inhuur derden	4.209	4.948		
Totaal	51.032	50.003		

Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders (Bedragen x € 1.000)

	Duur arbeidsovereenkomst/ Werkzaamheden		Ingangsdatum	Taak- omvang	Dienst- betrek- king - (D) of op Interim- basis (I)	Periodieke betaalde beloningen/ gratificatie	Bonus betalingen/ gratificatie	Ontv. Pensioen bijdragen/ bel. Betaalbaar op termijn	Uitk. Wegens beëindi- ging v/h dienstver- band
	Vanaf	Tot							
<i>Bestuurder</i>				FTE	D of I	2013 EUR	2013 EUR	2013 EUR	2013 EUR
drs. S.P. van den Eijnden	1-4-2012	1-4-2017	1-4-2012	1	D	183	0	29	0
drs.ing. C.J. Brouwer	1-5-2006	1-1-2015	1-5-2006	1	D	152	0	59	0
prof. mr. A. Oskamp	1-1-2011	1-1-2016	1-1-2011	1	D	164	0	27	0
Totaal bestuurders						499	0	115	0
<i>Toezichthouders</i>									
mw. mr. A.H. Brouwer-Korf	1-2-2008	31-1-2016			I	15			
mw. drs. P.J.E. Bieringa MBA	1-11-2010	31-10-2014			I	11			
drs. P. Valks	1-3-2009	28-2-2017			I	10			
prof. dr. ir. J.M.L. van Engelen	1-3-2009	28-2-2017			I	10			
Totaal toezichthouders						46			

Bezoldiging leden College van bestuur en leden Raad van Toezicht

De bezoldiging van de CvB-leden is vanaf 2002 gebaseerd op de landelijk ingevoerde HAY-systematiek.

Bovenvermelde bezoldigingen en vergoedingen zijn inbegrepen in de personele lasten van de overige afdelingen.

Inkomensoverdrachten

Deze post betreft de doorbetaling van de subsidieverlening door het Ministerie ten behoeve van de Maastricht School of Management.

4.2 Afschrijvingen

De afschrijvingen kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

	Begroting		
	2013	2013	2012
	€	€	€
4.2.1 Afschrijving immateriële vaste activa	207	0	28
4.2.2 Afschrijving materiële vaste activa	1.974	2.144	1.944
Totaal afschrijvingen	2.181	2.144	1.972

Bovenstaande posten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

4.2.1 Afschrijving immateriële vaste activa	Begroting		
	2013	2013	2012
	€	€	€
Afschrijving concessies, vergunningen en rechten van intellectueel eigendom	190	0	28
Afschrijving concessies, vergunningen en rechten van intellectueel eigendom – correctie voorgaande jaren	17	0	0
Totaal afschrijvingen immateriële vaste activa	207	0	28

4.2.2 Afschrijving materiële vaste activa	Begroting		
	2013	2013	2012
	€	€	€
Afschrijving gebouwen en terreinwerkzaamheden	1.193	1.217	1.231
Afschrijving apparatuur en inventaris	784	927	728
Tussentelling	1.977	2.144	1.959
Af/Bij: boekwinst c.q. boekverlies desinvesteringen	(3)	0	(15)
Totaal afschrijvingen materiële vaste activa	1.974	2.144	1.944

4.3 Huisvestingslasten

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	Begroting		2012 €
	2013 €	2013 €	
4.3.1 Huur	1.399	1.514	1.541
4.3.2 Verzekeringen	73	74	68
4.3.3 Onderhoud en exploitatievoorzieningen	397	389	345
4.3.4 Energie en water	346	349	352
4.3.5 Schoonmaakkosten	319	351	312
4.3.6 Heffingen	81	88	77
4.3.7 Overige huisvestingslasten	115	179	163
Totaal huisvestingslasten	2.730	2.944	2.858

4.4 Overige lasten

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	Begroting		2012 €
	2013 €	2013 €	
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	921	855	1.145
4.4.2 Duurzame aanschaffingen	94	61	195
4.4.2 Materiaalgebonden lasten	1.941	1.525	1.605
4.4.3 Dotaties voorzieningen	70	0	93
4.4.4 Algemene kosten	8.752	8.884	9.118
Totaal overige lasten	11.778	11.325	12.156

Bovenstaande posten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

ADMINISTRATIE- EN BEHEERSLASTEN

	Begroting		2012 €
	2013 €	2013 €	
Representatiekosten	257	239	260
Fotokopieerkosten	213	198	220
Vergaderkosten	206	191	391
Mobiele telefonie	105	97	130
Overige materiaalgebonden lasten	140	130	144
Totaal administratie- en beheerslasten	921	855	1.145

DUURZAME AANSCHAFFINGEN	Begroting		2012 €
	2013 €	2013 €	
Aanschaf apparatuur en inventaris kleiner dan activeringsgrens	94	61	195

MATERIAALGEBONDEN LASTEN	Begroting		2012 €
	2013 €	2013 €	
Verbruik cursusmaterialen	1.661	1.305	1.327
Overige materiaalgebonden lasten	280	220	278
Totaal materiaalgebonden lasten	1.941	1.525	1.605

DOTATIES VOORZIENINGEN	Begroting		2012 €
	2013 €	2013 €	
Dotatie voorziening debiteuren	70	0	93
Dotatie voorziening overige vorderingen	0	0	0
Totaal dotaties voorzieningen	70	0	93

ALGEMENE KOSTEN	Begroting		2012 €
	2013 €	2013 €	
Reis- en verblijfkosten	1.088	1.100	1.213
Computerkosten	1.690	1.905	1.785
Publiciteit en voorlichting	1.942	1.807	1.794
Honoraria derden en advieskosten	2.010	2.027	2.131
Overige algemene kosten	2.022	2.045	2.195
Totaal algemene kosten	8.752	8.884	9.118

De overige algemene kosten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

OVERIGE ALGEMENE KOSTEN	Begroting		2012 €
	2013 €	2013 €	
Samenwerkingskosten UM	731	739	770
Contributies, bijdragen en lidmaatschappen	460	465	390
Porti- en vrachtkosten	443	448	422
Kosten bedrijfsrestaurant	105	106	113
Overige algemene kosten	283	287	500
Totaal overige algemene kosten	2.022	2.045	2.195

Toelichting accountants honoraria

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	2013	2012
	€	€
Controle van de jaarrekening	42	97
Werkzaamheden ten behoeve van overige verklaringen	3	12
Fiscale advisering	0	20
Andere niet-controlediensten	0	68
Totaal honoraria betaald aan de externe accountant	45	197

De bedragen zijn opgenomen onder de post honoraria derden en advieskosten ad € 2.010 (in 2012 € 2.131).

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de instelling en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

Specificatie overige lasten naar hoofdkostenplaatsen

Afdeling	Rekening 2013 x€ 1.000	Rekening 2012 x€ 1.000
	€	€
Informatica	496	526
Cultuurwetenschappen	371	344
Rechtswetenschappen	676	611
Managementwetenschappen	1.161	1.263
Natuurwetenschappen	251	277
Psychologie	832	813
Totaal faculteiten	3.787	3.834
CELSTEC	426	626
LOOK	409	1.776
Totaal overige afdelingen	7.156	5.920
Totaal	11.778	12.156

5 Financiële baten en lasten

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
Rentebaten	190	230	276
Rentelasten	0	0	0
		0	
Saldo financiële baten en lasten	190	230	276

Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Verbonden partijen (model E):

Bedragen x € 1.000)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2013	Resultaat 2013	Art 2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
				€	€	Ja/nee	%	Ja/Nee
OU Holding BV	BV	Heerlen	4	(10)k	(5)k	Nee	100	Ja
Open Universiteit Diensten BV	BV	Heerlen	4	13k	(1)k	Nee	100	Ja
Open Universiteit Deelnemingen BV	BV	Heerlen	4	13k	(1)k	Nee	100	Ja
Open Universiteit Bedrijfsopleidingen BV	BV	Heerlen	1	81k	(1)k	Nee	100	Ja
LEX BV	BV	Heerlen	4	0k	(1)k	Nee	100	Ja

Enkelvoudige balans per 31 december 2013

Na voorstel resultaatbestemming (Bedragen x € 1.000)

	31-12-2013	31-12-2012
Activa		
VASTE ACTIVA		
1.1 Immateriële vaste activa	480	251
1.2 Materiële vaste activa		
1.2.1 Gebouwen en terreinen	13.468	14.453
1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.328	1.607
1.2.4 Activa in aanleg	0	0
	<hr/>	<hr/>
	14.796	16.060
1.3 Financiële vaste activa	0	0
VLOTTENDE ACTIVA		
1.4 Voorraden	990	1.439
1.5 Vorderingen		
1.5 Debiteuren	3.813	3.323
1.5.7 Overige vorderingen	879	1.139
1.5.8 Overlopende activa	990	882
	<hr/>	<hr/>
	5.682	5.344
1.7 Liquide middelen	24.763	13.571
TOTAAL ACTIVA	<hr/> 46.711	<hr/> 36.665

PASSIVA	31-12-2013	31-12-2012
2.1 Eigen vermogen		
2.1.1 Algemene reserve (publiek)	3.513	5.691
2.1.1 Algemene reserve (privaat)	(393)	(388)
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	83	244
2.1.4 Bestemmingsfonds (publiek)	162	229
	<hr/>	<hr/>
	3.365	5.776
2.2 Voorzieningen	14.147	6.745
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	2.749	2.922
2.4.6 Rekening-courant verbonden ondernemingen	237	237
2.4.7 Belastingen en sociale premies	2.963	3.061
2.4.10 Overlopende passiva	23.250	17.924
	<hr/>	<hr/>
	29.199	24.144
TOTAAL PASSIVA	<hr/>	<hr/>
	46.711	36.665

Bij de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten zijn geen afzonderlijke toelichtingen opgenomen, omdat deze nauwelijks afwijken van de toelichtingen bij de geconsolideerde cijfers. Uitsluitend de deelnemingen, de debiteuren, rekening-courant verbonden ondernemingen, het eigen vermogen, de voorziening deelneming, de crediteuren en de opbrengst deelneming zijn enkelvoudig toegelicht.

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2013

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting 2014 €	Rekening 2013 €	Begroting 2013 €	Rekening 2012 €
Baten				
3.1 Rijksbijdragen	38.515	38.509	39.312	39.493
3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies	2.316	6.261	6.225	6.444
3.3 Cursus-, les- en examengelden	17.854	16.396	17.424	15.354
3.4 Baten werk in opdracht van derden	3.770	4.249	4.003	4.901
Resultaat deelneming	0	(5)	0	(146)
3.5 Overige baten	655	2.021	1.414	2.074
TOTAAL BATEN	63.110	67.431	68.378	68.120
LASTEN				
4.1 Personele lasten	45.995	51.032	49.794	49.939
Inkomenoverdracht (MSM)	2.316	2.316	2.311	2.311
4.2 Afschrijvingen	2.493	2.181	2.144	1.970
4.3 Huisvestingslasten	2.872	2.730	2.944	2.856
4.4 Overige instellingslasten	11.264	11.772	11.325	12.097
TOTAAL LASTEN	64.940	70.031	68.518	69.173
SALDO BATEN EN LASTEN	(1.830)	(2.600)	(140)	(1.053)
5 Financiële baten en lasten	285	189	230	273
RESULTAAT	(1.545)	(2.411)	90	(780)

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en voor resultaatbepaling

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de op pagina 61 tot en met 71 opgenomen toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de instelling gehanteerd; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de instelling en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de onderneming geheel of ten dele garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming gevormd en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van deze deelneming.

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

FINANCIELE VASTE ACTIVA

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Groepsmaatschappijen €	Totaal €
Stand per 1 januari 2013	0	0
Resultaat deelnemingen	(5)	(5)
Overige mutaties	5	5
Stand per 31 december 2013	0	0

Deelnemingen

De geconsolideerde balans en staat van baten en lasten omvat naast de cijfers van de Open Universiteit ook de gegevens van de 5 hierna genoemde deelnemingen.

De belangen van de instelling in andere maatschappijen zijn als volgt verdeeld:

Naam, vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal in %
OU Holding BV, Heerlen	100%
Open Universiteit Diensten BV, Heerlen	100%
Open Universiteit Deelnemingen BV, Heerlen	100%
Open Universiteit Bedrijfsopleidingen BV, Heerlen	100%
LEX BV, Heerlen	100%

De exploitatie van de activiteiten van LEX is gestopt met ingang van 01-01-2013.

1.5 DEBITEUREN

	31-12-2013 €	31-12-2012 €
Debiteuren Studenten/deelnemers/cursisten	3.437	2.947
Vorderingen op groepsmaatschappijen	376	376
Totaal	3.813	3.323

Rekening-Courant verbonden ondernemingen

De Open Universiteit en OU Holding BV zijn overeengekomen om het negatieve eigen vermogen van LEX BV aan te zuiveren tot nihil. De aanzuivering van het eigen vermogen bedraagt € 1k.

Eigen vermogen

(Bedragen x € 1.000)

Algemene reserve

	Stand per 1 jan. 2013 €	Resultaat 2013 €	Overige mutaties 2013 €	Stand per 31 dec. 2013 €
2.1.1 Algemene reserve				
Publiek	5.691	(2.406)	228	3.513
Privaat	(388)	(5)	0	(393)
	<u>5.303</u>	<u>(2.411)</u>	<u>228</u>	<u>3.120</u>
	-----	-----	-----	-----

Bestemmingsreserve

	Stand per 1 jan. 2013 €	Resultaat 2013 €	Overige mutaties 2013 €	Stand per 31 dec. 2013 €
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)				
Hooglerarenfonds	244	0	(161)	83
	<u>244</u>	<u>0</u>	<u>(161)</u>	<u>83</u>
	-----	-----	-----	-----

Bestemmingsfonds

	Stand per 1 jan. 2013 €	Resultaat 2013 €	Overige mutaties 2013 €	Stand per 31 dec. 2013 €
2.1.4 Bestemmingsfonds (publiek)				
Promotiefonds LOOK	229	0	(67)	162
	<u>229</u>	<u>0</u>	<u>(67)</u>	<u>162</u>
	-----	-----	-----	-----
Resultaat	5.776	(2.411)	0	3.365

Algemene reserve (publiek)

Het verloop van de algemene reserve in 2013 kan als volgt worden weergegeven:

	2013 x€ 1.000 €	2012 x€ 1.000 €
Stand per 1 januari	5.691	6.398
Bij/af: overboeking van c.q. naar bestemmingsreserve/fonds	228	(73)
Bij/af: exploitatiesaldo	(2.406)	(634)
Stand per 31 december	3.513	5.691

Algemene reserve (privaat)

Het verloop van de algemene reserve in 2013 kan als volgt worden weergegeven:

	2013 x€ 1.000 €	2012 x€ 1.000 €
Stand per 1 januari	(388)	(242)
Bij/af: exploitatiesaldo	(5)	(146)
Stand per 31 december	(393)	(388)

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserve Hooglerarenfonds (publiek)

Het verloop van de bestemmingsreserve in 2013 kan als volgt worden weergegeven:

	2013 x€ 1.000 €	2012 x€ 1.000 €
Stand per 1 januari	244	400
Dotatie exploitatie overschot faculteit CW	0	0
Onttrekking	(161)	(156)
Stand per 31 december	83	244

Bestemmingsfonds

Bestemmingsfonds Promotiefonds LOOK (publiek)

Het verloop van het bestemmingsfonds in 2013 kan als volgt worden weergegeven:

	2013 x€ 1.000	2012 x€ 1.000
	€	€
Stand per 1 januari	229	0
Dotatie	0	296
Onttrekking	(67)	(67)
Stand per 31 december	162	229

2.2 Voorzieningen

Het verloop van deze post in 2013 is als volgt weer te geven:

(Bedragen x € 1.000)

	Personeels- voorzieningen €	Voorziening deelneming €	Totaal €
Stand per 1 januari 2013	6.739	6	6.745
Mutaties	7.397	5	7.402
Stand per 31 december 2013	14.136	11	14.147

De voorziening deelneming heeft betrekking op de verplichtingen van de instelling ten aanzien van de negatieve nettovermogenswaarde van OU Holding BV, aangezien door de instelling een aansprakelijkheidsstelling is afgegeven voor OU Holding BV.

2.4.3 CREDITEUREN

	31-12-2013 €	31-12-2012 €
Crediteuren	2.749	2.916
Schulden aan groepsmaatschappijen	0	6
Totaal	2.749	2.922

Opbrengst deelneming

De opbrengst deelneming kan als volgt worden gespecificeerd:

	2013	Begroting 2013	2012
	€	€	€
OU Holding BV	(5)	0	(146)
Totaal	<u>(5)</u>	<u>0</u>	<u>(146)</u>

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van de Open Universiteit

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening over 2013 van de Open Universiteit te Heerlen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het College van Bestuur

Het College van Bestuur van de universiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het College van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het College van Bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2.9, lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2013 en de Beleidsregels toepassing WNT, exclusief het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico is dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de universiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het College van Bestuur van de universiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Open Universiteit per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de Beleidsregels toepassing WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2013 in alle van materieel belangzijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2013.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393, lid 5 onder e en f van het BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 van het BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392, lid 1 onder b tot en met h van het BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391, lid 4 van het BW. Tenslotte vermelden wij dat het jaarverslag voldoet aan de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.2.5 Jaarverslag van het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2013.

Eindhoven, 22 mei 2014
KPMG Accountants N.V.

L.J.J.M. Vale RA

Voorstel tot resultaatbestemming

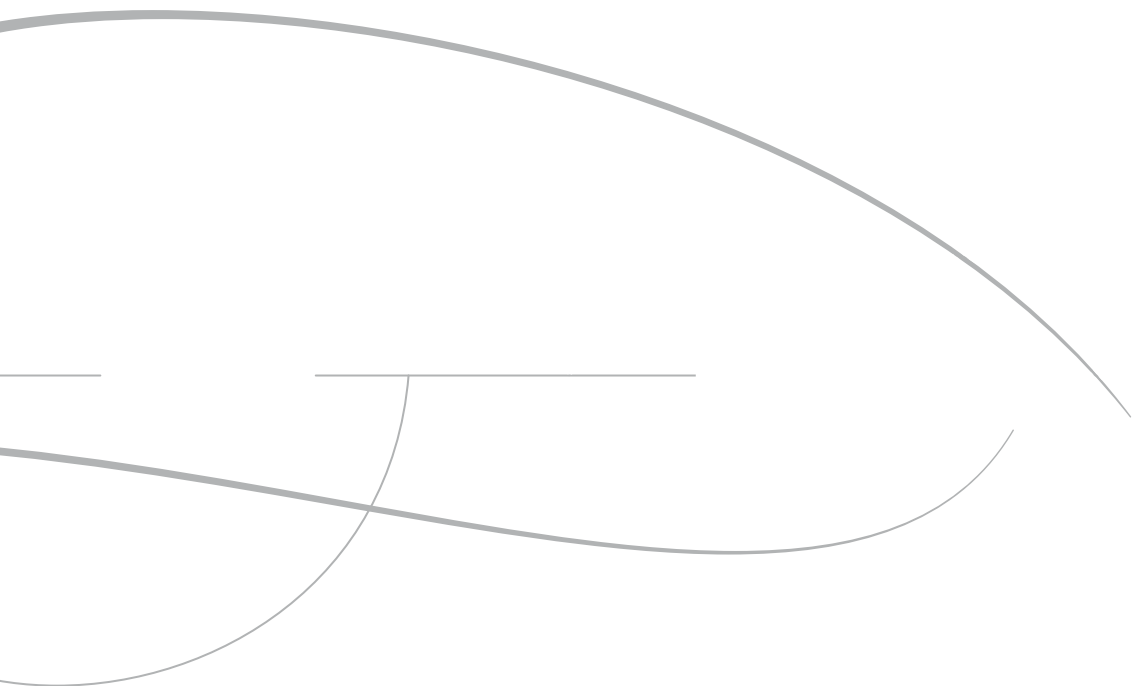
Het resultaat 2013 ad € 2.411k negatief is onttrokken aan de algemene reserve; zijnde € (2.406) k publiek en € (5)k privaat.

Vooruitlopend op een definitieve goedkeuring door de Raad van toezicht is de resultaatbestemming reeds in de jaarrekening verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

Open Universiteit
Bezoekadres
Valkenburgerweg 177
6419 AT Heerlen

Postadres
Postbus 2960
6401 DL Heerlen

Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt onder de vereisten van de Creative Commons-licentie Naamsvermelding-Niet-commercieel-Gelijk delen 3.0 Nederland.

Zie de licentie voor details:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/nl/>

Een digitale versie van het Jaarverslag en jaarrekening staat op onze website.

www.ou.nl